

Mas tednik

kulturno - politično glasilo

KROJ

svetovnih in domačih dogodkov

Vašo spalnico kupite v največji avstrijski specialni tovarni pohištva

AVE MÜBEL

Zaloga v Celovcu - Klagenfurt
Getreidegasse 1

Beljak - Villach, Moritschgasse
(nasproti Park hotela)

3. leto / številka 30

V Celovcu, dne 25. julija 1951

Cena 70 grošev

Obljube in dejanja

Kakor je krvni obtok predpogoj človeškemu življenju, kakor je kroženje denarja znak zdravega gospodarstva tako je urejena šola nujna potreba pravega in zdravega narodovega življenja.

Iz te nujnosti sledi pa tudi skrb vsakega naroda za šolstvo. Večinski narodi imajo seve vse možnosti, da si uredijo šolske prilike po potrebah časa in lastnega kulturnega razvoja.

Večinski narod pa potrebuje visoke politične morale in globoko dojete demokracije za spoznanje, da številna večina ne daje samo pravice, marveč nalaga tudi dolžnosti do manjšine.

Reševanje manjšinskih vprašanj pa so pri nas v deželi desetletja gledali le iz vidika „številca“. Demokracija, ki sloni zgolj na številu, se nikdar ne more povzpeti do one politične zrelosti, ki tudi manjšini priznava njene pravice.

Do obljub in zagotovil na domačem in mednarodnem forumu se merodajni večinski politiki še povzpnejo, do dejanj pa ne najdejo več poti.

Zopet slišimo, da je prosvetni minister na Dunaju dal neka meglena zagotovila glede slovenske srednje šole. Razne slovenske delegacije so se tekom zadnjih let vračale s košem obljub z Dunaja, ki je na eni strani obetal, na drugi strani nekam pritrjeno pripomnil, da delajo koroški krogi ovire. Koroška vlada pa je zopet valila odgovornost na Dunaj ali pa na „razpoloženje“ v deželi. Ne eden in ne drugi pa ni storil tistega koraka, ki bi najbolj jasno izpričal potrebo ali nepotrebo po slovenski srednji šoli.

Pravočasno naj bi razpisali sprejemne izpite za slovensko srednjo šolo v Celovcu. Iz prijav in rezultatov predpisanih izpitov pa bi vsakdo jasno razvidel položaj. Tozadevne številke pa so tako jasne, da se vlada tako v Celovcu kakor tudi na Dunaju boji tega edino pravilnega koraka. Deloma poskušajo celo manevrirati s svetovnonazorno opredeljenostjo slovenskih skupin. Naj bo na vse strani in odločno povedano, da v gledanju šolskih potreb med Slovenci ni in ne more biti nobene razlike.

Enako je treba jasno povedati, da paralelni razredi na katerikoli nemški srednji šoli ne pomenijo rešitve tega perečnega vprašanja. Samostojna srednja šola, to je cilj in zahteva vseh Slovencev. Sicer pa ima država pri taki javni državni šoli vsvo možnost nadzorstva in kontrole. Tudi vprašanje učnih moči danes ni več nerešljivo vprašanje.

Kar smo načelno ugotovili glede srednje šole, to velja tudi glede kmetijske šole. Nikakor se ne moremo strinjati z gledanjem kmetijskega ministrstva, da naj Slovenci šole dokažejo, da je bilo v zadnjih letih vsaj letno kakih 20 do 25 fantov na kmetijsko-gospodarskem šolanju v Jugoslaviji. Še le iz teh števil bi moglo ministrstvo začeti z reševanjem tega vprašanja ali poveriti merodajnim krogom v deželi to rešitev.

Znano je nam, kakor tudi vladnim krogom, število fantov, ki so šli na šolanje v Jugoslavijo, enako poznamo število fantov, ki so šli na nemške šole v deželi in končno imamo fante, ki niso šli na nobeno šolo, bodisi iz svetovnonazornih vidikov ne v Jugoslavijo ali iz narodnostnih vidikov ne na nemško šolo na Koroškem.

Nikakor ne moremo priznati resnosti drugemu argumentu, češ slovenski fantje ob izstopu iz ljudske šole itak zadosti znajo nemški, da lahko obiskujejo nemško kmetijsko šolo. Z isto upravičenostjo bi morali ugotoviti, da morajo maturanti nemških srednjih šol po osmih letih znati toliko angleškega jezika, da za nadaljno izobrazbo ne potrebujejo nemške univer-

Molotov proti Titu

Prejšnjo soboto je praznovala Poljska obletnico svoje druge osvoboditve. Velike slovesnosti v Varšavi so se med drugim udeležili tudi zastopniki sovjetske vlade pod vodstvom sovjetskega ministrskega podpredsednika Vječeslava Molotova. Višek slovesnosti je bil v veličastni paradi poljske vojske, katere parade sta se udeležila poleg Molotova še sovjetska maršala Žukov in Rokosovski (o katerem so prejšnji teden napačno pisali, da je bil izvršen na njega atentat). Na slavnosti je govoril Molotov o mednarodnih vprašanjih in je pri tem dejal:

„Vsi vidimo usodo Jugoslavije, ki je padla v roke špionov in izzivačev, ki so izdali svoj narod ter ga prodali ameriškim in britanskim imperialistom. Ves

svet uvidi, da je Tito-Kardelj-Rankovičeva banda vpeljala v Jugoslaviji tudi že kapitalistični družabni red. Jugoslovanski narod pa sovraži to zločinsko skupino, ki se je na nezakonit način polastila oblasti in se sedaj vzdržuje na oblasti s terorističnimi in fašističnimi načini. To vse pa ne bo dolgo trajalo. Jugoslovanski narodi bodo namreč našli pot do svobode in bodo uničili krvavi Titov režim.“

Na ta govor sovjetskega ministrskega predsednika je odgovoril beograjski radio v ponedeljek zvečer, ki je označil govor Molotova kot hinavsko izzivanje, s katerim hoče prestrašiti sovjetski ministrski podpredsednik svoje podložne države. Jugoslovanski narodi pa odklanjajo svobodo Stalin-Leninovega kova.

Španija in Atlantska zveza

V političnem tedenskem pregledu na drugi strani poročamo obširneje o potovanju ameriškega admirala Forresta Shermana na Špansko, kjer se je razgovarjal o tem, pod kakšnimi pogoji bi prepustila Španija Združenim državam in državam Atlantske zveze nekatera vojaška oporišča v Španiji. Admiral Sherman je odpotoval iz Španije v Pariz in London, kjer naj bi prepričal francosko in britansko vlado o veliki vojaški važnosti Španije in o nujnosti, da je tudi ta dežela kljub svoji nedemokratski vladavini vključena v Atlantsko zvezo. Ako namreč nista Francija in Velika Britanija nasprotovali zaradi velikega strateškega pomena jugoslovanskega ozemlja podpori Titovega

režima, ki še od daleč ni demokratski, tudi ne smeta nasprotovati sprejemu Španije, ki tudi nima demokratske vladavine.

Iz Londona je odpotoval admiral Sherman v Italijo, kjer se je v Rimu razgovarjal z ministrskim predsednikom Alcide de Gasperi-jem ter z vrhovnim poveljnikom sredozemskega oddelka vojske Atlantske zveze. Nato se je hotel odpeljati iz Neaplja nazaj v Washington. Malo pred odhodom pa ga je zadela srčna kap in admiral Forrest Sherman je v starosti 54 let nenadoma umrl. Poročajo pa, da njegova nenadna smrt ne bo vplivala na potek razgovorov s španskim ministrskim predsednikom generalom Francom.

Komisijo tudi v „Südtirol“!

Dvojezična šola slej ko prej vznemirja duhove v deželi. Dne 10. julija sta OeVP in VdU skupno stavila to vprašanje zopet na dnevni red deželne zbornice.

Tokrat so socialisti odgovorili s predlogom, da pošlje deželna vlada posebno študijsko komisijo v Švico v kanton Graubünden in v Jugoslavijo na Reko, da tam prouči šolske prilike. Razume se, da mi ta zadnji predlog toplo pozdravljamo. Menimo pa, da ima komisija nalogo osvetliti tudi zgodovinski razvoj tamšnjih šolskih prilik.

Seve mora deželna vlada pritegniti v take komisije tudi zastopnike Slovencev.

Na naše veliko začudenje pa so socialisti v svojem predlogu pozabili na Südtirol.

ze, marveč se lahko šolajo na angleški univerzi.

Zato pričakujemo dejanj. Mnenja smo, da je bilo že dovolj pisano o „koših obljub“ kot so jih, kakor izvemo, prinesli tudi nedavno zastopniki Kmečke in Prosvetne zveze z Dunaja. Ker pa obljubam zopet sledijo le obljube, bi morali pač končno enkrat stvarno pokazati na dejstvih, kaj vse so obljubili in česa niso izpolnili. Ostalo bi bore malo. Pisariti nadalje o obljubah, se nam ne splača, svečano pa bomo zabeležili, ako bi uspelo res napraviti korak naprej z dejanji.

Prav na šolskem vprašanju ima tako vlada na Dunaju kakor v Celovcu možnost, da dokaže, v koliko ji je resno na tem, da pride do zdravega in pravičnega sožitja obeh narodov v deželi in obeh sosednih držav.

Slovenci hočemo svoj del doprinesti k ureditvi vseh obstoječih vprašanj, zahtevamo pa upravičeno, naj tudi vlada stori svoje.

tirol. Ravno ta nam leži po vsej svoji problematiki zelo blizu. Tam imajo južno-tirolski Nemci urejene razmere na osnovni in srednji šoli in se borijo, da bi bil nemški mladini omogočen študij na nemških univerzah v Avstriji in Nemčiji.

V južnem Tirolu bo komisija našla tudi dvojezične napise, katere na Koroškem zmanjšamo, čeprav se toliko govori o dvojezičnem ozemlju. V Italiji je država odredila v južnem Tirolu dvojezične napise na vseh javnih poslopih, kakor so železniške postaje, šole, trgovine itd.

Zahtevamo, da pošlje vlada komisijo tudi v Südtirol!

MEDNARODNA SOCIALNA POMOČ

Avstrijski odsek mednarodne socialne pomoči Organizacije združenih narodov je odprl poslovalnico za Koroško v Beljaku, Pestalozzistraße (zdravstveni urad), soba št. 12. Uradne ure so vsak ponedeljek od 8. do 13. ure.

Glavna naloga mednarodne socialne pomoči je, da pomaga družinam, katerih člani vsled vojnih razmer še danes živijo razdeljeni na več držav. Socialna pomoč nudi nadalje nasvete v vseh begunskih vprašanjih, poizveduje za pogrešanimi itd.

Nač Svínjo planino je bilo dne 17. julija veliko neurje, padala je tudi toča, ki je v nekaterih krajih (Lading) uničila do 80% sadja in žita.

KRATKE VESTI

Med vlado Združenih držav in francosko vlado je bil dosežen sporazum, ki omogoča Združenim državam, da zgradijo več velikih vojaških letališč v francoskem Maroku v Severni Afriki.

Kmetijski strokovnjaki sredozemnih dežel se bodo sestali koncem tega leta v turškem glavnem mestu, v Ankari, da se bodo pod vodstvom Združenih narodov posvetovali o organizaciji kmetijstva v teh deželah.

Dne 30. julija se sestane v Ženevi Gospodarski in socialni svet Združenih narodov. Na tem sestanku bodo razpravljali tudi o begunskem vprašanju, ko preneha koncem leta 1951 delovati Mednarodna begunska organizacija (IRO).

V Evropi se mudi ameriški minister za kmetijstvo, Charles F. Brannan. Obiskal je devet evropskih dežel (med njimi Avstrijo in Jugoslavijo), da bi se posvetoval o zvišanju kmetijske proizvodnje v deželah Srednje Evrope.

S 25. julijem je bila vzpostavljena letalska poštna zveza med Jugoslavijo in Avstrijo. Dopusčene so pismene pošiljke in paketi do 20 kg teže. Pošto odpošilja jo vsako sredo ob 14.30 s poštne urada v Linzu.

Reka Mississippi, največja reka Združenih držav, je v srednjem teku pri mestu St. Louis silno narastla, kakor ne pomni že 100 let in je poplavila nad 20.000 hektarjev plodne zemlje. Vodovje reke dosega širino do 8 km.

Na Portugalskem je bil izvoljen za predsednika države 57-letni general Lopes, ki je bil za predsedniške volitve edini kandidat.

Bivši angleški ministrski predsednik Winston Churchill je na nekem zborovanju konservativne stranke dejal: „Šest let vladanja socialistične stranke je škodovalo britanskemu gospodarstvu več kakor pa Hitler.“

Na otoku Yeu je umrl 95-letni francoski maršal Petain, ki je znan iz prve svetovne vojne kot branilec trdnjave Verdun, med drugo svetovno vojno pa je bil predsednik francoske vlade v zasedeni Franciji. Zato je bil obdolžen veleizdaje in obsojen v dosmrtno ječo.

Na Luksemburškem imajo novo vlado, ki jo je sestavil Pierre Dupont, ki je že 18 let ministrski predsednik na Luksemburškem in je član krščansko-socialne ljudske stranke.

Avstrijski državni proračun so zaradi večjih izdatkov v zvezi z dogovorom o novih plačah in cenah zvišali za 2685.74 milijonov šilingov in znaša sedaj 14.55 milijard šilingov.

Združene države so povabile vlade 50 držav, ki so bile v vojnem stanju z Japonsko, naj pošljejo svoje zastopnike na konferenco, ki se začne 4. septembra v San Francisku, kjer bodo izdelali in podpisali mirovno pogodbo z Japonsko.

Število komunističnih čet v Severni Koreji cenijo na 500.000 do 700.000 mož. Razen tega imajo komunisti v Mandžuriji pripravljenih še nad 400 šobnih letal (Düsenflugzeug).

Komunistične izgube na Koreji cenijo od začetka vojne na Koreji do 13. julija na 1.213.500 mož.

Italijanski voditelj komunistov Palmiro Togliatti je dobil od sovjetske vlade v dar 4.500 kg težki oklopni šest sedežni avto.

Na Francoskem se še ni posrečilo postaviti nove vlade. Najpreje je bil pooblaščen, da sestavi vlado, bivši finančni minister Petsche, za njim pa je dobil nalogo, da sestavi vlado, Rene Mayer.

Schleppe pivo - tekoče hranivo!

Politični teden

Je pač tako, da slišimo vsak teden kaj dobrega in slabega. Za uho miroljubnega zemljana zvone prijetno poročila iz Teherana, kjer Trumanov posebni odposlanec Harriman uspešno posreduje v petrolejskem sporu. Kakor znano se Perziji z Angleži niso marali več pogajati, oziroma so kratkotalno napravili svoje, ne da bi se ozirali na dosedanje angleške prednosti pri izkoriščanju petrolejskih vrelcev. Položaj je bil že tako oster, da je bila država tik pred državljansko vojno. Potem je priletel Harriman in po nekaj dneh rezerviranosti perzijske vlade je prišlo do preokreta. Predsednik perzijskega odbora za podržavljenje, Saleh, je izjavil, da so razgovori s Harrimanom privedli do ugodnega razpleta in upa, da bodo uspehi kmalu vidni. Tudi perzijski radio govori kaj ljubeznivo o Harrimanu in zatrjuje, da je Perzija pripravljena proučiti vsak njegov predlog, v kolikor ta upošteva zakon o podržavljenju petrolejske industrije.

Amerika ne more pristati na takojšen umik svojih čet s Koreje

Pogajanja v Kaesongu se vlečejo in sporazuma še ni. Kitajska delegacija je zaprosila za odložitev pogajanj za nekaj dni. Vzrok temu je kitajska zahteva po takojšnjem umiku vseh tujih čet s Koreje, na katero UNO zastopstvo ni pristalo. Kitajci so nato predlagali, da bi to točko vzeli vsaj v dnevni red. Tudi na to UNO zastopstvo ni pristalo, ker je njegova naloga zgolj vprašanje vojaškega premirja, medtem ko tako dalekosežno odločitev morejo izreči le najvišji politiki v sporazumu z vsemi državami, ki vojaško sodelujejo na strani UNO.

Kitajci so verjetno odšli domov na posvete, pri katerih pa bo odločilno besedo imela seveda Moskva.

Večjih bojov na Koreji ni, pač pa obe strani krepijo svoje položaje.

Ne bo odveč, če že govorimo o Koreji, povdariti nekaj političnih in vojaških značilnosti iz tega spora. — Junija 1951 so nenadoma dobro oborožene divizije Severne Koreje vdrle v južno ozemlje, od koder so bili Amerikanci že leto dni prej umaknili vse svoje oborožene sile. Ta napaka se jim je maščevala v obliki sedanje vojne. Z največjimi napori je uspelo obdržati nekaj desetih kvadratnih kilometrov suhe zemlje, od koder so potem v imenu UNO tekmo mesecev po težkih bojih in žrtvah potisnili napadalce daleč nazaj v njih lastno ozemlje. — Po taki izkušnji ni čudno, če se danes branijo Amerikanci napraviti isto lahkomišelnost.

Ko so komunistične severnokorejske armade stale tik pred zmago, takrat Sovjeti niso govorili o miru.

Potem so čez noč napadli Kitajci z ogromno premočjo in spet je UNO armada bila tik pred polomom. Tudi takrat Malik ni govoril o miru.

Nato je prišel veliki preokret. Ob veliki in moderno oboroženi armadi UNO si je kitajski valjar polomil svoje osi in potreben je dolgega in težkega popravila. Tokrat stojita Amerika in UNO pred zmago — in ponujata mir napol premaganemu nasprotniku.

To je velik nauk iz korejskih dogodkov. UNO in svobodni svet sta vedno pripravljena ponuditi mir tudi napadalcu, nikdar pa ne za vsako ceno.

Sedaj, ko je 2 milijona Korejcev, Kitajcev in UNO vojakov pustilo svoja življenja pri izpodletem poizkusu komunistične „bliskovite osvoboditve“, govore tisti, ki so jo podvzeli, nenadoma o miru. To je na vsak način hvalevredno in če bo spoznanje ob žrtvah dveh milijonov življenj privedlo do splošnega miru, bi tudi te žrtve dosegle svoj tihi namen.

Voditelj arabskega mohamedanskega sveta umorjen

Ob vhodu v mošejo v glavnem mestu Transjordanije je neki arabski atentator umoril kralja Abdullaha, najpomembnejšo arabsko osebnost na Bližnjem vzhodu. Njegov naslednik bo njegov drugorojeni sin.

Z Abdullahovo smrtjo je angleški prestiž v arabskem svetu doživel težak udarec, ker je pokojnik bil znan in odkrit prijatelj Velike Britanije in se je tudi v prvi svetovni vojni boril na njeni strani.

Abdullah je bil znan tudi po svoji pomirjevalni vlogi v zadnjih vojnah z Izraelom. Njegov zunanjepolitični cilj pa je bil ustanovitev velike skupne arabske države.

O ozadju atentata je mogoče zaenkrat samo ugibati. Tu je treba ugotoviti, da so se v arabskem svetu zelo križale koristi Anglije in Francije. Slednja je imela svoj čas velik vpliv na arabski svet, katerega je pa izgubila, ko je morala svoji bivši koloniji Siriji priznati neodvisnost. Obstojta pa tam močna pro-francoska struja, ki ji je Abdullah radi svojega prijateljstva z Angleži seveda trn v peti. Zato nekateri opazovalci menijo, da bi atentator utegnil biti v zvezi s temi krogi.

Španija neuradno v Atlantski zvezi?

Španskega generalisima Franca je obiskal ameriški admiral Sherman. Po uradnih vesteh sta se razgovarjala o ustanovitvi ameriških vojaških oporišč na špan-

skem ozemlju. Kakor znano je Zpad španski fašistični režim deloma bojkotiral. Zlasti Anglija in Francija sta se branili vsakih ožjih stikov s Francovo vlado. Sedaj je očitno Amerika prva, ki hoče pritegniti Španijo v Atlantski obrambni sistem. Odpor Anglije in Francije traja še vnaprej, vendar postaja polagoma več ali manj politično-formalna zadeva.

Franco je baje obljubil Amerikancem, da bo državo zdemokratiziral in je tako mogoče razumeti njegov zadnji korak, ko je svojo vlado preosnoval. V njej je zelo mnogo monarhistov in strokovnjakov in samo eden falangist. Obenem je napovedal skorajšnjo uvedbo monarhije. Za kralja prideta v poštev princ Juan ali njegov sin Carlos. Amerikanci pravijo, da bodo o vsem šele takrat povedali svoje mnenje, ko bo Franco praktično dokazal, da postavlja Španijo na demokratične osnove.

Ameriški dnevnik o Jugoslaviji

Ameriški dnevnik „Baltimore Sun“ prinaša uvodnik, v katerem slika sedanji položaj Jugoslavije, in pravi med drugim:

„Ravno pred tremi leti se je Tito uprl Stalinu in mu začel vračati milo za drago. Zdržal je gospodarske sankcije, s katerimi so ga hoteli kaznovati njegovi kominformistični sosedje, pa tudi vse njihovo neprestano psovanje, pomešano z grožnjami. Jugoslavija je bila prizadeta pri vsem tem še z eno najhujših suš, kar jih pomnijo ljudje. Kljub temu pa ne popolnoma zedinjena in skoro obkoljena dežela še ni postala žrtev notranjih nemirov. Tito pa se tudi ni še niti za ped umaknil pred neprestanim sovjetskim pritiskom.“

Naj sodimo tega človeka ali njegov komunizem kakor hočemo, vendar pa dogodki zadnjih treh let dovolj dokazujejo, da je Tito vztrajen voditelj.

Brez dvoma izvirja njegova moč v državi delno tudi iz tega, da učinkujejo resne zunanje nevarnosti na ljudstvo, delno pa temelji tudi na precejšnjem nasilju, ki ga izvaja v notranjosti. Vendar pa je težko dvomiti, da si je dejansko pridobil s

svojim trdnim odporom nasproti sovjetskim poizkusom ustrahovanja nekaj simpatij med ljudstvom.

Zaradi izredno važnega položaja Jugoslavije pri obrambi vzhodnega Sredozemlja in zaradi svoje znatne vojske ter stališča svojih voditeljev je dobila ta država v preteklem letu za 50 milijonov dolarjev gospodarske pomoči. Pred kratkim pa je bilo v Washingtonu objavljeno, da so Združene države pripravljene pošiljati Titu lahko orožje.

Dne 29. junija pa je jugoslovanski veleposlanik spet zaprosil ameriško vlado za težko orožje, topove, tanke in letala, in sicer bi jih naj Amerika poslala „čim prej, ko je mogoče“.

Vojaški poveljniki Združenih držav so izjavili, da bodo vzeli njegovo prošnjo v takojšen in dobrohoten pretres. To pa je bilo tudi pričakovati, kajti ta zadeva je v skladu s politiko Združenih držav, ki gre za tem, da ustvari močne gospodarske in vojaške postojanke na nevarnih področjih sveta, med katerimi je Jugoslavija eno najvažnejših.“

Med Slovenci v Franciji

Letos so se razgibali naši rojaki v Lotaringiji ob nemški meji. Dvajset let je, odkar je bil ustanovljen cerkveni pevski zbor v Merlebachu. Njihov duhovnik, g. Stanko Grims, pa je dočkal svojo srebrno mašo. To je dalo priložnost, da so slovenski rudarji pokazali svojo ljubezen do domačega duhovnika in so po večmesečni pripravi priredili prirščen domači praznik za vse slovenske kolonije.

Iz daljne severne Francije je prišel msgr. Valentin Zupančič, ki že celih 25 let pastiruje med našimi rudarji. Seveda so prišli z njim tudi zastopniki tamkajšnjih Slovencev. Iz Westfalije na Nemškem so prišli naši rudarji s svojo zastavo iz Habinghorsta pod vodstvom g. svetnika Teodorja Tensunderna, znanega izseljeniškega duhovnika in prijatelja Slovencev.

Če bi hoteli vse povedati, kako je slavje potekalo, bi morali začeti pri lepem sprevodu, ko so naši rudarji in domačini pospremili srebrnomašnika v cerkev. Pot je bila okrašena, mlaji in napisji niso manjkali. V cerkvi, ki je bila nabito polna, so peli naši pevci z orkestrom.

Po litanijah je bila v dvorani slavnostna akademija. Spored je bil malo obširen, a pester in zelo zanimiv. Izseljenci so sami rudarji, a so res lepo in prirščno pokazali številni darovi in sodelovanje pri prireditvi. Tudi izseljenci, ki so bolj na levo usmerjeni, so se ta dan odzvali in tako pomagali k uspehu.

Posеbej moramo omeniti prirščen govor, ki ga je imel na akademiji g. svetnik Tensundern. Nemec po rodu, a Slovenec po srcu, kakor pravi. V govoru je dejal: „Poznam Nemce. Imajo dobre lastnosti in slabe. Poznam tudi Slovence. A

eno je: nikjer se duhovnik ne počuti tako domačega kot med slovenskim ljudstvom. „Gospod“, ta beseda ne pomeni to, kar pomeni Angležem „Father“. Ta beseda pomeni: „naš gospod“, nekaj domačega, zaupljivega, ljubečega je v njej. Zato Bog živi slovenski narod in našega gospoda, je zaključil. G. Tensunderna poznajo vsi, ki so kdaj delali v Gladbecku ali drugod v Westfaliji. Ko je ta gospod slišal, kako Nemci delajo s Slovenci med vojno, ga je zelo bolelo. Sklenil je, da če bo kedaj drugače za Slovence, da bo šel v Slovenijo in tam na stara leta pastiroval med Slovenci in za Slovence. Tako bi pokazal, da niso vsi Nemci taki, da bi za Slovence ne imeli ljubečega srca.

Ta dan je znova dvignil med našimi izseljenci zavest, da so Slovenci. Tudi takim, ki se drugače držijo bolj ob strani, se ob takih prilikah vzbudi čut, kaj so in radi povedo: „Mi smo tudi Slovenci!“

Ta jubilej izseljeniškega duhovnika pa je tudi jasno pokazal, kaj je domač duhovnik našim ljudem v tujini in kako ga zna ceniti naše izseljenstvo.

Veliki praznik na Gozdanjah

Po obširnih pripravah in težkem pričakovanju smo Gozdanjčani 21. julija pozdravili svojega novomašnika Hanzija Dragašnika. Tisočglava množica ga je v soboto zvečer pričakovala in se veselila velikega dne.

Na praznik sam, v nedeljo 22. julija, pa se je zbralo pri Rumaževi hiši nad dva tisoč vernega ljudstva, da spremi novomašnika domačina k oltarju.

Ob slovesu na hišnem pragu so pozdravili novomašnika šolarji z deklamacijami in je spregovoril domači župnik Kuchler, ki je naglasil, da novomašnik v drugič zapušča svoj dom. Prvič ga je tirala sovražna roka z vso družino v mrz-

Nudimo še vedno najugodnejše cene in dobro kakovost!

Modne in športne obleke, sakoji in hlače, loden-gabardine in vsakodnevni plašči ter plašči iz balonske svile

Stekovna hiša

za najboljša damska in moška oblačila

JOSEF Hainz

Celovec - Klagenfurt, Bahnhofstraße 17

Nova maša v Škocijanu

Prijazno nedeljsko jutro je dne 22. t. m. privabilo več tisoč vernikov iz Podjune in Roža v Škocijan na novo mašo č. g. Jožefa Škofa iz Srč. Ob zelo okusno opremljenemu oltarju pod milim nebom je novomašnik zapel Bogu svojo prvo „Slavo“ ter prvič obhajal sveto skrivnost. Sveto daritev je spremljalo lepo petje domačega cerkvenega zbora ter mogočno ljudsko petje ob ubrani godbi šentviških fantov, vse pod vodstvom č. g. dr. Franceta Cigana iz Kamena. Slavnostni pridigar, č. g. Kristo Srienec iz St. Lipša, je v lepi besedi prikazal lik katoliškega duhovnika, iz ljudstva za ljudstvo postavljenega. Zares iz srca nam je ob sklepu privrela pesem zahvale za dan, ki ga nam je naredil Gospod.

Sorodniki in ožji znanci gosp. novomašnika so se k skupnemu obedu zbrali v izredno velikem številu na odlično prirejenem skednju novomašnikovega doma.

Z iskrenim veseljem pozdravljamo gospoda novomašnika, mu prirščno čestitamno ter mu želimo najlepših uspehov in mnogo veselja na ozarah našega dobrega in vernega ljudstva.

Poročilo prinesemo v prihodnji številki „Našega tednika“.

IZ KOROŠKE KMETIJSKE ZBORNICE

Koncem junija se je poslovil od Celovca sekcijski svetnik dipl. ing. Vil. Kopetz, ki je bil od leta 1945 ravnatelj deželne kmetijske zbornice v Celovcu, in je prevzel v zveznem ministrstvu za kmetijstvo oddelek za vzgojo in izobrazbo kmečke mladine.

Obenem je bil imenovan dipl. ing. Kopetz za ministerialnega svetnika.

Ravnateljske posle pri kmetijski zbornici vodi do nadaljnjega podravnatelj, dr. Jos. Heintl.

Predsednik kmetijske zbornice, Herman Gruber, je na poučnem potovanju v Združenih državah.

Predsednik Združenih držav, Truman, je predložil ameriškem kongresu novi gospodarski in vojni program. Ta načrt predvideva ogromno povišanje vojnih izdatkov. Vojni izdatki za tekoče leto bodo narastli do konca leta na 50 milijard dolarjev.

V deželni bolnici v Beljaku je 38-letna Elizabeta Unterweger in Malošč porodila trojčke. Od teh je en deček umrl, dva otroka in mati pa so zdravi.

lo tujino, danes pa gre sam prostovoljno, da nastopi delo v vinogradu Gospodovem. Marsikdo, ki je povzročil prvi izgon, stoji tukaj v naši sredi ob današnjem slovesu. „Novomašnik, blagoslovi vse, to je katoliško maščevanje, v ljubezni je moč in ta moč ljubezni bo premostila vsa sovrašstva in združila ljudstva v družino vernikov,“ tako je dejal gospod župnik. Cerkveni pevci so zapeli „Oj hišica očetova“ in nemški zbor pa lepo pesem „Eltternhaus“, Sprevod se je premikal proti farni cerkvi, kjer je novomašnik opravil svojo prvo daritev na prostem. Podrobno poročilo prinesemo v prihodnji številki.

Nova maša v Gorenčah

Med vsemi verskimi slavnostmi prav gotovo ni nobene lepše in prikupnejše pa tudi ne pomembnejše kakor je ravno nova sv. maša. Naše ljudstvo to tudi dobro čuti. Zato tudi vsa fara kar tekmuje, kako bi se lepše pripravila na sprejem svojega rojaka novomašnika. To so storili tudi Gorenčani.

Na sprejem svojega rojaka novomašnika so se pripravili duhovno z mnogimi molitvami, sv. obhajili, z mnogimi sv. mašami in raznimi dobrimi deli. Posebno otroci so veliko molili, o čemer pričajo otroški „Jezusovi dnevi“.

V nedeljskih pridigah zadnjih dveh mesecev je preč. g. dušni pastir posebno razložil vso pomembno duhovnikovo poslanstvo. Tridnevna pred primicijo nas je še posebej uvedla v skrivnost mašniškega poslanstva.

Vsa fara se je tudi na zunaj lepo pripravila. Lepo so uredili vso pot od doma novomašnikovega pa do cerkve. Posebno smo hvaležni občinskemu odboru, ki je uredil novo pot okrog cerkve. Koliko žrtev so doprinesla dekleta, žene in otroci, ko so nabirali cvetlice in ko so pletli vence za okrasitev cerkve, oltarja in križa, ki je stal na prostem med starodavnima lipama. Fantje so postavili lepe in mične slavoloke (vrata) s pomenljivimi napisi od Šmiklavža do Srednje vasi, rojstnega kraja g. novomašnika.

Po lepi notranji in zunanji pripravi smo končno dočakali dan prihoda g. novomašnika. Prihod so nam naznanjali strelci in zvonarji, ob prihodu pa je zaigrala domača godba. Domači pevski zbor je pozdravil g. novomašnika z lepo, starodavno: „Novomašnik, bod' pozdravljen!“

Pred novomašnika je stopila mala petletna Rozika Škorjančeva in mu čestitala s pristrčnim pozdravom: „Sem deklica mala...“ Njej so sledile še druge otroške deklamacije.

Zatem je pozdravil novomašnika domači dušni pastir, ki je primerjal novomašnikov prihod s prihodom Marijinim k teti Elizabeti. Marijin obisk pri Elizabeti je govornik prispodobil prihodu novomašnika. Njegov prihod do tega trenutka, ko je prihajal k domačim, k znanem in prijateljem, ni bil nič posebnega. Danes pa pomenja njegov prihod nekaj posebnega. Vse ga nekam skrivnostno pričakuje in sprejema. Zakaj? Zato, ker je današnji njegov prihod, že prihod namestnika Kristusovega na zemlji.

Po teh besedah je še g. Opetnik kot zastopnik krajevnega šolskega odbora voščil dobrodošlico. Ob zvokih godbe je nato spremila vsa fara novomašnika v cerkev, kjer je dal novomašnik svoj prvi blagoslov, po katerem naj bi se vsi verni farani še bolj utrdili v sv. veri, vsi mláčni pa vrnili k Bogu.

Že je legal mrak. Na zemljo, ko smo prihajali iz cerkve. Številni kresovi po bližnjih in daljnih gričkah pa so naznanjali, da bo jutri že četrti novomašnik stopil v Gorenčah k oltarju, da daruje za domače, za narod in za vse človeštvo.

Naslednji dan je res bil dan, kakor smo ga želeli. To je bil dan, ki ga je naredil Gospod.

Strelci iz možnarjev so že zgodaj oznanjali novo sv. mašo. Od blizu in daleč so prihajali romarji; peš, z vozovi, na kolesih in z avtobusi. Ne samo iz Podjune, tudi iz Roža in celo iz Zilje so prišli. Tako je velik avtobus pod vodstvom g. župnika Kuchlinga pripeljal vernike iz Bistrice na Zilji in iz Čač, da prisostvujejo novi sv. maši in da opravijo svetoletno romanje. Ne smemo pozabiti številnih pevskih zborov ki so prišli iz Šmihela, iz Pliberka, s Suhe, iz Žvabeka, s Št. Petra na Vaš., iz Šmarjete pri Vel., in iz Zelinj. Vsem tem pristrčna hvala za petje pri novi sv. maši, hvala lepa tudi za vse velike žrtev, ki so jih pevci doprinali, ko so hodili k pevskim vajam, ki jih je vodil g. prof. Silvo Mihelič.

S številnimi romarji so prišli tudi mnogi duhovniki. Tako je prišel č. g. župnik Ig. Muri z Djekš, ki ima največ zaslug, da se je mogla obhajati na Gorenčah zopet nova sv. maša. Prišla sta oba novomašnikova tovariša: g. Škof iz Škocijana in g. Dragašnik iz Kostanj. Tako se je zbralo 19 duhovnikov in 3 bogoslovci. Zaradi velikega števila duhovnikov so se pričele sv. maše že zjutraj ob 6. uri v farni cerkvi in tudi v podružni cerkvi pri sv. Radegundi.

Ob 1/2 9. uri so se začele zbirati ogromne množice ljudstva pred domom novomašnika in zbralo se je gotovo okoli 3000 ljudi iz vseh naših dolin. Pomenljiv napis na slavoloku: Oj hišica očetova, je razodevala čustva novomašnika in vse navzoče množice. Godba je zaigrala, ko je k novomašniku stopila družica Maridi Škorjanc in mu v vsebinsko polni deklamaciji podarila novomašniški križ s pristrčnim voščilom: Novomašnik, sprejmi križ, skrivnostno znamenje rešenja. Križ naj ti bo program vsega tvojega duhovniškega življenja.

Nato je sledila dekliska zborna deklamacija, v kateri so dekleta izrazila željo,

naj bi novomašnik po vzgledu Odrješnikovem za vse njemu zaupane duše doprinal neprestano žrtve in daritve. Zatem je četrti šolec Šerčerjev Foltej v pristrčni pesmi „Božji klic“ voščil novomašniku, naj bi vse življenje ostal zvest vzvišene mu poklicu. Nato je povzel besedo rojak novomašnikov g. Miklej Marktl in opisal novomašnikovo življenje ter primerjal njegov dom z domom v Nazaretu in z vhodom Odrješnikovim v Jeruzalem.

Nato je godba zaigrala petresljivo in razpoloženju primerno: Oj hišica očetova, ki so jo nato še pevci zapeli.

Sedaj se je razvil najlepši spreved, kakršnega Gorenčec še niso videli. Na čelu spreveda so nesli ministranti križ, za križem je stopala domača šolska mladina z g. šolskim upraviteljem na čelu. Za mladino so se uvrstili možje in fantje, za njimi godba, pevci in družice, domači in tuji ministranti, študentje, bogoslovci in duhovniki. Za temi pa g. novomašnik pod baldahinom. Za njim sorodniki, oče, oba brata, sestra, duhovni oče g. Sadjak Johan p. d. Plesel iz Rinkol in duhovna mati Brumnik Elizabeta iz Šmiklavža na Gorenčah, ostalo sorodstvo in končno žene in dekleta. Slikovitost spreveda so poživljala farna bandera, katera so nosili postavniki možje in fantje. Veličastnost spreveda pa je dvigala še domača godba s svojimi strumnimi koračnicami, pevci pa so peli litanije Matere božje.

Prihajali so še vedno novi in novi romarji in se uvrščali deloma v spreved deloma so hiteli k novomašnemu oltarju, ki je stal pod stoletnimi lipami pred farno cerkvijo katerega sta napravila nalašč za to priliko oba domačina g. Škorjanc Jozi, tesarski mojster in Marktl Andrej, zidar. Počasi se je pomikal triumfalni spreved in ko so prvi v sprevedu bili pri oltarju, so bili zadnji še v Srednji vasi. Gotovo je bilo samo v sprevedu vseh udeležencev preko 1500. Medtem pa so prihajali k novi maši še vedno novi, tako da je bilo vseh udeležencev pri novi maši gotovo blizu 3000. Iz sto in sto grl se po-

Župnik Janez Sekol

Te dni se je poslovil od svojih globaških faranov župnik Janez Sekol. Stopil je v zaslužni pokoj po 46 letnem delu v dušnem pastirstvu.

Doma iz Doberle vasi, je župnikoval v Vogrčah, na Pečnici in v Globasnici. Med svetovnimi vojnami smo ga ponovno slišali in videli kot govornika Slovenske krščanske socialne zveze na raznih slovenskih kulturnih prireditvah. Bil je tudi več let predsednik slovenske centralne kulturne organizacije. Posebno Podjuna ga je kot govornika dobro poznala.

Da je zob časa ob vsaki priliki zadel tudi njega, pri naših razmerah ni bilo drugače pričakovati. Vendar je on možgato nosil vso težo slovenskega koroškega duhovnika in ni omahoval tudi tedaj

ne, ko so ga odgnali v zapore. Kot steber je stal na braniku slovenstva in krščanstva. Sedaj, ko je odšel v zaslužni pokoj, se mu farani in vsi koroški Slovenci zahvaljujemo za njegovo delo, za njegov trud, ki ga je posvetil nam vsem, posebno še slovenski mladini. Globašani so ga tudi še zadnja leta občudovali, ko je z mladeniško požrtvovalnostjo pripravljaj mladino za odrske nastope in ji tako nudil izobrazbo v besedi, pesmi in knjigi.

Globašani svojemu župniku tudi po našem listu izrekajo toplo zahvalo in mu želijo na novem lastnem domu še mnogo let mirnejšega življenja.

Uredništvo se tem željam pridružuje in se zahvaljuje bralcu, naročniku in so-trudniku vseh slovenskih katoliških listov.

narava je iz Groharjevih del stopila pred gledalca v popolnoma novi, še nepoznani obliki, v glorioli luči in barv, kot pri nas še ni bilo primere. Tudi v portret je zanesel umetnik prvine novega sloga, in ga, če smemo tako reči, moderniziral.

Grohar pa v svojem krajinarstvu nikakor ni bil naturalist in grobo snoven, preveč je bil po svojem poreklu in značaju predvsem duhoven človek. In tudi moderni slog impresionizma, o katerem so nekateri trdili, da je zakonsko dete modernega brezverskega pozitivizma, se je pri Groharju spremenil naravnost v nosilca neke religioznosti, ki jo je umetnik razgrnil tudi nad vso naravo. S svojim tenkim, finim čutom za svetlobo in barvo je Grohar vso snovnost raztvoril, dematerializiral, pod potezami njegovega slikanja je postala zemska resničnost na sliki odsev, vizija nekega višjega, nadnaravnega, transcendentnega sveta in stvarstva. Najodločilnejšo vlogo je imelo pri tem umetnikovo svojevrstno upodabljanje luči. Zato leži nad vsemi Groharjevimi slikami koprena mističnega čustva. Svetlobo, in sicer nepotvorjeno prirodno svetlobo je Grohar že zelo zgodaj vključil tudi v cerkvena dela, ki pa so bila

zanje naročila zelo redka. Na sliki Jezusovega srca, naročeni leta 1907 za ljubljanskega škofa, religiozne zbranosti ne ustvarjajo več risba, v stari umetnosti pobrani tipi in klasični koloriti, temveč prav moderno občutena svetloba, ki obli-va vse figure na sliki in jih ozarja. To je prav ista luč, ki jo je v srednjeveški umetnosti zlasti gotika v svojih katedralah vključevala v umetnino ne samo kot prirodni, čuten in čustven faktor, temveč kot oblikovalko prostora in figur, tedaj kot ustvarjajočo, kreativno silo. In prav taka je tudi luč v Groharjevih krajinah.

Umetnikovo smrt je posebno bridko občutil njegov drug Rihard Jakopič. To je bilo razumljivo. Čeprav je bil Jakopič nekoliko manj vezan na umetnostno preteklost, je bil vendar kot umetnik istega rodu kot Grohar, istih idealov in stremljenj. V Groharju je izgubil prijatelja, kateri je družno z njim s sredstvi čistega, skrajno modernega, a tudi do konca poduhovljenega slikarskega sloga gradil med nami stavbo idealizma, porojenega iz globokih vrel naše, pa tudi evropske kulture. Da bi ta zarja skoro zasijala in kronala njuno plemenito prizadevanje.

novno oglašil prelepa, starodavna in nepozabna pesem Novomašnik bod' pozdravljen.

Ob številni asistenci tovarišev duhovnikov pokliče novomašnik sv. Duha: Veni creator spiritus. Prične se slovesna sv. maša. Združeni pevski zbori nekaj nad 100 pevcev so pod vodstvom nad vse požrtvovalnega pevovodja g. Miheliča peli do potankosti naštudirane in kar moč dovršeno cerkvene mašne pesni. Po evangeliju je stopil na prižnico novomašnikov brat g. Franci Brumnik iz Šmarjete pri Velikovcu, priznani misijonski pridigar, ki je zelo mirno, poučno in nazorno govoril o duhovnikovem poslanstvu.

Po zahvalni pesmi Bogu, ki mu je dal ta velik dan, je g. novomašnik skupno z ostalima dvema novomašnikoma podelil novomašniški blagoslov. Ura je bila že blizu poldneva. Držeč se lepe koroške navade, je zdaj g. novomašnik še vsakemu posebej podelil svoj novomašniški blagoslov, kar je vse trajalo do poldveh popoldne.

Po nepozabnem novomašnem slavju je povabil g. novomašnik sorodnike, duhovne starše, duhovnike, bogoslovce, študente in nekatere prijatelje, katerih se je nabralo skupaj do 120, k skupnem kosilu k Favu, kjer je gospodar novomašnikov birmanski boter. Med obedom so se vrstile živahne napitnice in kjer so razni govorniki omenjali razne anekdote iz novomašnikovega življenja, katerih je vedel povedati največ g. župnik Muri z Djekš, ki je vprav ob novomašnikovem rojstvu prišel na Gorenčec in je potem skozi vseh celih 25 let, kar je bil na Gorenčah, tako lepo vodil in vzgajal novomašnika, skrbel zanj in ga srečno pripeljal pred Gospodov oltar. Podobno kakor g. župnik Muri, je nagovoril novomašnika tudi g. župnik Millionig Filip in v veselem, humorja polnem govoru opisal novomašnikovo težko življenjsko pot in njegovo borbo za duhovski poklic. G. župnik Marktl pa je dal duška posebnemu veselju ostalih dveh duhovnih tovarišev-rojakov, se skliceval na veliko čast Gorenč, ki so dale krški škofiji in katoliški Cerkvi že četrtega novomašnika. G. župnik Picej iz Šmihela pri Pliberku pa je nagovoril še duhovne starše, g. Plesla in go. Brumnik, jima čestital k izredni milosti, katero jima je naklonil Bog, da sta sprejela g. novomašnika za svojega duhovnega sina, ko nimata svojih lastnih otrok.

V imenu Narodnega sveta koroških Slovencev je pozdravil nato novomašnika tajnik NskS, g. Janko Urank. V svojem govoru je povdarjal povezanost duhovnika z narodom, kar je še posebej potrebno na Koroškem. Prosil je novomašnika, naj v vsakem času, prav posebej pa še v nevarnosti in težkih dneh pomaga svojemu narodu, da pride do srečnejše in boljše bodočnosti.

G. župnik Kaselj iz Št. Vida v Podjuni pa se je zahvalil g. prof. Miheliču za izredne žrtve, ki jih je imel s tem, da je obiskal vse okoliške fare in v njih imel pevske vaje z ondotnimi zbori. Zahvalil pa se mu je posebej še za vodstvo izredno lepega petja pri novi sv. maši. Nadalje se je zahvalil posameznim pevskim zborom za odlično pomoč, vzpodbudno nagovoril tudi študente, da naj vztrajno študirajo in pridno molijo, da bodo dosegli svoj poklic, zlasti duhovniški, ako je tako božja volja. Slednjič je povzel besedo tudi g. novomašnik sam, ki se je zahvalil za današnji dan najprej Bogu, svojemu očetu, rajni materi, svojima bratoma, posebno bratu Franciji, ki ga je tako vsestransko podpiral v življenju v borbi za duhovniški poklic. Nadalje g. župniku Muriju še prav posebej, ker bi brez njegove vsestranske podpore ne bil nikdar dosegel duhovniške časti, nadalje vsem, ki so mu kakorkoli pomagali k njegovemu poklicu, slednjič še vsem Gorenčanom, ki so mu priredili tako lep sprejem in tako lep dan.

Po obedu je g. novomašnik povabil še vse svate k blagoslovu, da se zahvalijo Bogu, ki mu je dal dočakati tako veliki dan.

Poročilo o novi maši na Gorenčah pa ne bi bilo popolno, če se ne bi zahvalili za ves trud pri duhovni obnovi župnije, pa tudi pri zunanji pripravi, našemu dušnemu pastirju preč. g. Vil. Pippu. Saj bi brez njegove vsestranske in neumorne pomoči ne bilo vse tako lepo in redu in ne bi bilo vse slavje tako pristrčno, domače in uspelo v duhovnem in zunanjem oziru. Pristrčni Bog plačaj!

R. L.:

SLIKAR - IVAN GROHAR

(Nadaljevanje in konec)

Med prvimi deli te vrste je nastalo veliko platno Pomlad — zares barvast slavo-spev pomladi, predstavljen v cvetočem drevu, bujnem zelenju, neštetihi utripih modrega neba, koprenah svetlobe in prelivanja nekega življenja, za katero starejši umetniki niso imeli ne očesa ne smisla. Potem so se vrstile druga za drugo slike Kamnitnika, sipine pri Škofji Loki, ki jo je tudi Jakopič stalno upodabljal, Škofje Loke, Stare Loke, v mladnem zelenju, v čaru sončne luči, ob vseh dnevnih časih, slike žanjic in koscev, predvsem pa tudi za Groharja tako značilne podobe Sejalcev. V vseh mogočih čilne podobe Sejalcev. V vseh mogočih osvetljavaš riše Grohar moža, ki seje seme v plodno brazdo, z ono značilno krettnjo, v kateri je bilo nekaj obredno-pobožnega. Napravil je tudi podobo Loke v snegu, očarljivo sliko snežnega meteža, za čigar upodabljanje je malokdo izmed njegovih tovarišev imel taka umetniška sredstva na razpolago kot ravno on. Vsa

Iz našega podeželja

Najbrž bo prvič, da se v „Tedniku“ Mohličani oglašimo. Da boste vedeli, kje so Mohličice, vam povemo: med Kamenom in Galicijo. S tema dvema farama nas družijo spomin na bl. Lihardo. Pa o tem vam danes ne mislimo poročati, to vse je že v starih bukvah napisano. Danes naj vam povemo, kako smo letos svojega patrona sv. Pavla proslavili.

Ker je sv. Pavel velik svetnik, se ga sv. Cerkev in z njo tudi mi dvakrat na leto spominjamo. Prvič pozimi, ko obhajamo spomin njegovega spreobrnenja. Ker je to 25. januarja, takrat ko zima najbolj razsaja, se ob tej priliki bolj malo ogrejemo, pa najsibo to v cerkvi ali pri godcih. Zato je toliko bolj slovesno in veselo, ko se spominjamo smrti svojega patrona, to je 29. junija, ali po novem — odkar ta dan v naši državi ni več zapovedan praznik — v nedeljo navrh. Letos nam na ta dan vreme ni bilo posebno naklonjeno, pa sta kljub temu prišli procesiji iz Galicije in Kamena. Kamenjanov je bilo bolj malo, zato smo jim milo za drago vrnili na njihovo Šmarjetinje.

Čeprav je dež nekoliko nagajal, se je procesija lepo razvila. Kako tudi ne? Saj so godci vmes godli, da je kar nekoliko nerodno bilo, ko so pred ljubim Jezusom prav take ali celo iste godli, kot popoldne in ponoči na podu. — Pevci so lepo prepevali, vsaj za naša ušesa lepo. Seveda kamenskemu gospodu, ki se na take reči menda dobro razumejo, verjetno vse ni bilo po zinj, pa tega pri procesiji niso nič pokazali. Godce in pevce pa so prav gotovo posekali naši strelci. Pokalo je pa že tako, da so okna kar šklepetala po vasi.

Po maši so naše „tete“ in druge šolarke prav lepo zapele nekaj pesmic. Smo res hvaležni našemu g. nadučitelju Thalerju, ki je lani in letos tako lepo naučil naše otroke peti.

Ko smo v cerkvi opravili, pa hajdi „na hodec“. Saj skoro ne moreš drugače, ko je pa to že od nekdaj taka navada. Tega veselja nam tudi ljubi Bog najbrž ne bi zameril, če bi bilo vse v redu. Pa ni bilo. Najprej je treba reči, da bi morali v tej stvari godci, gostilničarji, pa tudi plesalci pravo mero poznati. Kaj se je ob takih prilikah res treba do mrtvega znoreti, ko ti plesi trajajo do ranega jutra drugega dne?! In če ti ljudje ne vedo, kaj je prav, naj bi jih oblast podučila!

Drugo, kar je treba grajati, je ravnanje staršev: zakaj puščajo nedoraslo mladino na plesne prireditve. Do 18. leta mladina ne spada na ples. Pozno v noč

pa celo ne! Zalostno je pri tem to, da se to leto za letom ponavlja pri nas in drugod. Letos pa se je pri nas še nekaj posebnega zgodilo. Trije fantje so nekoliko pregloboko v kozarec pogledali. V takem razgretem stanju so staknili motorno kolo iz sosednje fare. Spravili so se na kolo, pognali motor in hajdi po cesti gori in doli, prav do Škocijana, kjer so na zadnje nekje pri Klopinskem jezeru z razbitim kolesom obležali. Resnici na ljubo moramo povedati, da so bili tički iz Kamena. Drugi dan, ko je bila v Kamenu birma, so jih že žandarji „lovili“. Verjetno bo fantom precej za nohte šlo, kajti motorno kolo, ki so ga pokvarili, bo že nekaj stalo.

Naj povemo še to, da smo v Kamenu tudi mi poslali nekaj birmancev. Ta dan je bilo res lepo v Kamenu. Čudno pa se nam je zdelo, da so mlaji koj prazni stali brez vsakih napisov. — Ko smo že kamensko birmo omenili, naj povemo še nekaj, kar so zadnjič Kamenjani v „Tedniku“ zamolčali. Med mašo so g. škof

Birma je edinstven praznik v življenju posameznika, pa tudi edinstven praznik v farnem življenju. Tretji julij pomeni za našo faro „dan, ki ga je Gospod naredil.“

Na predan, 2. julija so ob 1/4. grmeči možnarji oznanjali prihod prevzv. nadpastirja. Na prazniško okrašenem sejnišču pred zbrano množico se je ustavil škofijski avto. Cerkev zbor je kot prvi pozdravil z ubrano pesmijo visokega gosta. Domači dušni pastir je v dvojezičnem nagovoru povdaril čustva svojih faranov v tem svečanem trenutku in je primerjal obisk nadpastirja s starokrščanskim časom, ko so prihajali apostoli in njih nasledniki v prve krščanske občine.

Za njim so škofa pozdravili še razni cerkveni in civilni predstavniki. Pristrčno tople so bile pozdravne deklamacije otrok. S tem pristrčnim sprejemom je hotela šentlipska fara dokumentirati dejansko resničnost besed, ki so se svetile na okrašenih vratih med dvema mogočnima mlajema prevzvišenemu nasproti: „Vsa srečna in vesela Vas pozdravlja fara cela.“

Pot v Cerkev je bila ozaljšana s samim mladim smrečjem in tudi napis na drugih vratih pred pokopališčem je hotel na zunanizraziti, kar so si duše na znotraj že-

govoril o tem, na kar je moral vso noč in vse jutro misliti.

„Kaj, Jožko? Si videl?“ je udaril naravnost v sredo.

„Videl, očka!“

„In slišal tudi?“

„Kako ne bi slišal. Gluhi bi morali slišati. — Pa da bi on sam!“

„On sam ne, pač pa „gospod Vžigalica“, saj si slišal. Hlapca baje niti doma ni bilo, da ne bi bilo prič. Ljudje so ga baje srečali na poti k postaji, prepeval si je in žvižgal kakor človek, ki gre skozi gozd in ga je strah.“

„Doma zares ni bil,“ je pritrdil župnik, „žive duše ni bilo, da bi mi pomogla vsaj tisto popadljivo kobilo izvleči.“

„Glej, Jožko, še zdaj mi od groze jezik odreveni. Kaj ti je vendar prišlo na um, k tujim konjem in sam?“

„Angel varuh vas je poslal očka!“

„In jaz ti sploh ne bi bil prišel na pomoč, ko bi ne bil med množico slišal: „Župnik, gladni hribovec, mu rešuje konje, vrnil se je nazaj po tisto popadljivo mrho, toda s tisto ne pride več ven.“

Holoubek je povsili glavo oblila ga je rdečica in sram ga je bilo. Sram ga je bilo sebe in svojih župljanov. Sramoval se je, ker je ravnal res nespametno, ko je zavoljo živali postavil svoje življenje v nevarnost, sramoval se je župljanov, da ga nihče ni posvaril, nikdo ni nanj zaklical, nihče se zanj ni bal in, če ne bi bilo očeta...

„Očka, drugič ste mi darovali življenje,“ je hitro dejal Holoubek in se hvaležno ozrl na očeta.

„Bog nama ga je podaril, fant, pa tudi tisti kobili; kakor po čudežu smo jo od-

MOHLIČE

imeli lepo pridigo. Popoldne so se nekateri Kamenjani pogovarjali „Pod skalco“, ali kakor se bolj imenitno reče „Pri Felsenwurtu“ tudi o škofovi pridigi. „Le v kakšnem jeziku so škof pridigali, da jih skoro nič nismo razumeli?“ so med seboj ugibali. Seveda so g. škof pridigali v nemščini, toda taki, kakršna se v šoli govori in piše, ki je pa precej drugačna od tiste, kakršno govorijo zlasti tisti, ki ob vsaki priliki kažejo, kako oni nemško znajo, pa znajo komaj nekaj takozvanega koroške-nemškega narečja. Ali ni to zanimivo? To je najbrž že tretji ali četrti narod v tej čudoviti koroški deželi, kjer narodi kar tako nastajajo in izginejo. Upamo, da pri ljudskem štetju niso na ta narod pozabili.

Za konec še to: drogovci za elektriko že tudi pri nas stojijo, monterji pa po hišah razgrajajo, ko izvršujejo inštalacije. Čeprav je zdaj sitnosti, zlasti pa stroškov veliko, se veselimo, da bo tudi pri nas že letos elektrika zasvetila.

ŠT. LIPŠ

lele: „Prišli ste k nam in z Vami blagoslov, da izlijete nad nas Sv. Duha darov.“

Po kratki pobožnosti so prevzv. nadpastir šli na pokopališče, da poškopijo tam vse naše ljube rajne.

Pri katehezi ki je nato sledila, so se malčki še kar dobro odrezali, dasi so katehet stavili vprašanja, pri katerih je marsikateri odrastli navzoči povsili obraz v strahu, da bi njega ne barali. — Nazadnje je sledila vizitacija farne cerkve in obeh podružnic. Sv. Andrej na strmih griču z ostanki protiturške trdnjave, v senci stoletne lipe, je po svoji legi in tudi notranji lepoti cerkvice zelo ugajal prevzvišenemu.

Pri avdienci cerkvenega sveta se je baje sprožila misel, oziroma želja, da bi se fara razpisala in bi se gospod inštaliral, ali po naše povedano „vhlevili“. Pa ima tudi ta predlog, pa naj bo še tako idealen, dve strani, so si mislili domači dušni pastir, ki gotovo poznajo ono narodno pesem:

„poj, poj, ptiček moj,
o kaj bom pel, ko sem se vjel...“

Ko je fara že trdno spala in je tih, tako blagodejni mir ležal nad vsemi, je nadpastirjevo oko še prebiralo farno kroniko in druge uradne knjige v župnišču.

Dan sv. birme je bil poln sonca, kot bi

se duh božji dotaknil s svojimi žarki grešne zemlje. Mogočno so odmevali možnarji in pričali o močnem fantovstvu, ki še tu živi. Od vseh strani so prišli dobička željni kramarji. Bilo jih je baje 14, za naše razmere kot listja in trave. Drug drugemu so bili napoti. St. Lipšani pa jim menda niso dali dosti drobiža.

Birmancev je došlo 80, nekateri od daleč, večina iz sosednjih far. Ob 9. uri sta dve deklici prevzvišenega pred župniščem pristrčno pozdravili. Ministranti so se pri vходу v Cerkev kakor srake ničemurno ogledovali v svojih novih oblekah. Cerkev je bila vsa v rožah in vencih. Najlepši izraz zdravega deklišstva v fari. Najbolj so prevzvišenemu ugajali številni lipovi venci. Niso pa hoteli imeti ti venci kakega demonstrativnega slovanskega pomena, kot so na vsak način hoteli podkrediti nekateri „bistroumni prenapeteži“. Prav je odgovoril tem oni očanec, ki je rekel: „Če bi ljubi Bogec dobju cvetje dal, bi pa naše dečle še dobove vence spletle.“

Prevzvišeni nas je v svoji pridigi navdušil za apostolstvo v službi Kristusovi. Močna živa vera se je v tem svečanem trenutku svetila v očeh okrog nadpastirja zbrane črede. Ko smo odhajali iz cerkve, smo vse bolj razumeli pomen napisana transparentu: „Nam vsem naj Vaš sveti blagoslov vir gorečnosti bo nov!“ Besede nadpastirjeve naj ostanejo št. Lipšanom sveta oporoka!

Ko so prevzvišeni odšli, smo gledali za njimi in tedaj je padla opazka farana: „Mnogo dela in truda je bilo, toda lepo je bilo in pa v božjo čast in v dokaz, da stoji šentlipska fara cela s celim srcem za svojim nadpastirjem.“

Izlet v kraje skupnega trpljenja

Številni bivši izseljenci so izrazili željo, da bi obiskali kraje v Nemčiji, kjer smo skupno preživeli dolga leta v izseljeniških taboriščih. V poštev bi prišli kraji v bližini Nürnberga, ker je bilo tam največje število nasilno preseljenih koroških Slovencev.

Pri potniškem uradu smo izvedeli, da bi vožnja s posebnim avtobusom in prenočišča za posamezno osebo stala 450.— do 500.— šilingov. V tem pa hrana razen zajtrka še ni vračunana. Izlet bi trajal tri dni in sicer koncem avgusta.

Kdor bi se hotel udeležiti izleta, prosimo, da nam to takoj javi, ker moramo pravočasno vložiti potrebno prošnjo. Izvedba izleta pa je mogoča seveda samo takrat, če se javi zadostno število udeležencev (okoli 25 oseb).

Zveza slovenskih izseljencev
Odbor

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN 25. NADALJEVANJE

Gasilci so privlekli občinsko brizgalno, orožnik je z nasajenim bajonetom na puški priganjal ljudi, da bi črpali in nosili vodo, gospod Bohač — že oblečen — je v visokih škornjih in z občinskim stražnikom ob strani odrazil vsiljive gledalce od vrat in vpil: „Ne dovolim ničesar ven nositi. Ne grozi nikaka nesreča. Vse je s črepom pokrito. Imet je bi raznesli, zaprite vrata!“ Hanzek je iz župnišča z vranci pripeljal na vozu mnogo vode, kakor mu je oče naročil. Gledalci pa so se smejali in zabavali, kazali na zanimive podrobnosti pri ognju; za kake pol ure so se s truščem zrušili podi, podrl se je strop in plameni so se vsuli v sredo med štiri zidove kakor v jamo. Predstava je zgubila svojo privlačnost in, ko je začel dež gosteje padati, so začeli gledalci naglo odhajati.

„Pojdi dom,“ je zaklical stari Holoubek na Hanzeka in se opotekal s sinom proti župnišču. Doma jih je med vrati čakala preplašena Barica. V vsej hiši je ostala čisto sama, še služkinja ji je ušla k ognju in kljub vsem prošnjam, naj pride povedat, kaj se tam godi, se li ne širi požar in ne grozi nesreča župnišču, se še do sedaj ni vrnila.

„Pustite me tu samo in se na dom niti ne spomnite,“ jim je očitala takoj na pragu.

Na dvorišču je zaropotal voz. Hanzek se je vračal z vozom. Oče mu je šel z lastno pomagat konje izpreči.

„Očka, jaz sem vam rekel, da tod ni take navade,“ je godel hlapec, „samo posmehovali so se mi tam. Gospod Bohač je bil vesel, da mu gori, saj je dobro zavarovan in gotovo že ima narejene načrte za nove, obokane hleve.“

„Molči, Hanzek, molči,“ ga je boječče svaril stari Holoubek, „nikomur se ne vtikaj v vest, storili smo svojo dolžnost, kot nam veva krščanska ljubezen.“

„No da, očka. Tukaj baje hodi neki lump, vsi ga imenujejo gospod Vžigalica, on menda za en petak to napravi.“

„Tak le previdno ugasi luč in lezi. Zjutraj lahko malo zavlečeš,“ ga je ustavil stari Holoubek, položil konjem še naročile sena ter sam tudi šel spat. Ni pa mogel zaspati, premetaval se je po postelji in čudne misli so se mu podile po glavi. Zunaj se je ulil dež, kapljice so tleskale pod kapom, in zjutraj ni bilo niti govora o delu na polju. Ženske so se lotile pranja, Hanzek je cepil pod kolnico drva, stari Holoubek je šel k maši, potem pa — kar se je le redko zgodilo — zajtrkoval s sinom. Oba sta jedla molče. Šele po zajtrku, ko sta oče in sin vzela čedre v roke in je župnik škrtnil z vžigalico, da bi prižgal očetu in sebi čedro, se je stari spomnil na „gospoda Vžigalico“, se nasmehnil, zmajal z glavo in resno bolj zase dejal: „Drugi ptiči, druge pesmi, v vsakem kraju drugače igrajo.“ Župnik je molčal, spuščal oblake dima pod strop in gledal za njimi. Stari kmet pa se ni mogel obvladati, da ne bi spre-

nesli, čudim se, da je poslušala in je kakor ovca krotko stopala nazaj. Ko bi se začela upirati in vrtili, bi se stvar slabo iztekla, potem zdaj ne bi tu sedela.“

Župnika je stresla nova groza. Glej, očka je tvegalo svoje življenje, ne zaradi konja, ampak zavoljo njega — svojega otroka — in skoraj bi bil zgubil življenje. Kaj bi si začela Barica? Kaj doma mamica?

„Slabo sem ravnal, res slabo,“ je dejal skromno.

„Žal ti ni treba biti,“ ga je tolažil oče. „Kdo ve, čemu bo to dobro. To se bo šele pokazalo. Ko pri nas gori, se odnese iz hiše najprej križ in kruh in se spusti nemo živinče, zaprto ali privezano na verigo, ki si samo ne more pomagati. K požaru ljudje ne gredo s praznimi rokami, ampak moški s sekiro ali kavljem, ženske s polnimi vedri vode in s konji z vozovi.“

„V Markovem je bilo prav tako,“ se je spomnil Holoubek, „samo enega požara se spominjam tam v vseh šestih letih, majhna bajtica je zgorela do tal. Ničesar se tam ljudje niso bolj bali kakor ognja, na nobeno stvar se niso vrgli tako požrtvovalno kakor na ogenj in nikogar bolj pomilovali in podpirali kakor pogorelca.“

„Po tem smo se tudi tu ravnali. Tod pa se z ognjem igrajo. Morda zdaj razumeš, zakaj je moral župan celo na cvetno nedeljo gnoj voziti, zakaj je tudi v praznik moral sejati, orati in zakaj je letos prvi na polju opravil. Čaka ga drugo delo, zidati mora, in čudno naključje je, da si mu prav ti rešil pet konj, da se niso zadušili. (Dalje prihodnjije)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 1/29. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse. —

SV. LENART PRI SEDMIH STUDENCIH

Zadnjič smo poročali, da v našem okraju nimamo krompirjevega hrošča, toda pri zadnji akciji smo ga našli tudi na našem polju. Anderlnova gospodinja je našla na njivi hrošča, ki je prvi v naši fari. Ta golazen se je že tako razširil, da so naša polja res v nevarnosti. Tako bomo, kljub tolikemu delu, morali sedaj posvetiti še iskanju tega škodljivca več časa, da kolikor mogoče preprečimo škodo, ki nam grozi.

Tudi nesreča pri nas ne počiva. Pred kratkim je Bergmanov konj brnil starega Pelloscha, da mu je nalomil nekaj reber. Okrevanje je bolj počasno, ker je mož že precej star. Želimo mu skorajšnjega zdravlja.

V Radni vasi je ponovno zadela nesreča Jugovčevu hišo. Gospodar se ni okrevljal od ran, zadanih mu pri nesreči v Beljaku, že mu je v gozdu na čuden način poginil konj. Že večkrat opažamo, da naša živina po gozdovih na čuden način poginja. Kakor izgleda, mora biti neki neznani storilec na delu, ki vrši taka dejanja.

„PAGO“ pijače iz sadnih sokov
Imajo v primeru z limonadami 3 prednosti:

- iz čistih naravnih sadnih sokov (nobentih esenc, nobentih barvil)
- večja vsebina sladkorja
- polnitev brez klic

Izdelovalec — **JAKOB PAGITZ**
„Tekoče sadje“ CELOV C-KLAG-NEUFURT, Waagplatz

Na naši pošti smo dobili oziroma zamjenjali našo poštarico z novo močjo. Dosedanja poštarica je šla v zasluženi pokoj, saj je zadnje čase večkrat bolehal. Namesto nje smo dobili novo moč in upamo, da bo tudi ta, kakor je naša Liza, vršila svojo službo tako, da bo vsem prav. Novemu poštarju želimo, da bi se med nami počutil kot doma in da bi skoro dobil pomočnika, ki nam bo dostavljala pošto vsak dan, ne pa vsak drugi dan kot je to bilo do sedaj. Slišali smo, da je drugo moč že odobrila poštna direkcija in upajmo, da ne bo treba predolgo čakati, da bomo to drugo moč skoraj tudi dejansko mogli pri nas pozdraviti.

ŠMIKLAVŽ NA DRAVI

Vseh novic ni treba obešati na veliki zvon, pravimo. Pa pri nas na Dravi je najmanjši zvon le malo večji kakor ministrantovski. Vendar ne smemo molčati o tem, kar se je naredilo in zgodilo v naši fari in okrog naše cerkve. Zid okrog našega pokopališča in farne cerkve je bil na dveh straneh tako reven in razpadel, da je že živina hodila preko zida na pašo. Tudi je bilo naše pokopališče premajhno in pretesno, tako da smo imeli vedno svoje križe in težave in včasih tudi kakšno nepotrebno prerakanje zaradi grobov. Le dobro, da so rajni bolj pohlevni in zadovoljni in se tudi stisnejo, če je treba, še bolj skupaj.

Zato pa je bila splošna želja, da se naš „britof“ poveča in obenem tudi zid dostojno popravi. Po veliki noči enkrat smo začeli z delom. Koliko pa je bilo še prej treba narediti potov, na koliko vrat in src in denarnic potrkati, o tem pa lahko naš gospod župnik kaj več poveče. Šaj so bili oni tisti neutrudljivi motor, ki je vso stvar pognal in navduševal, prošil in sam tudi zraven delal. Stavbena firma Pakosta iz Beljaka je z dvema delavcema, stroji in drugimi pripravami vodila to, za naše razmere res veliko delo. Kar pa so domačini prostovoljno sodelovali, je zapisano v tistih bukvah, ki se bodo brale na sodni dan. Tudi gospod župnik Čebul so si zapisali vse šihte in fure. Skoro 150 prostovoljnih pomočnikov so si napisali. Do 100 m³ peska je požrl novi pokopališki zid in koliko vreč cementa je bilo treba, si lahko sami izračunate.

Ob priliki slovesne blagoslovitve so rekli gospod župnik, da je bilo to složno požrtvovalno skupno delo vseh kakor čudež v fari. Prav radi tega je treba o tem skupnem delu še drugim povedati. Naj vedo še drugod, kakšna dela se lahko ustvarijo, če vsak vsaj nekaj žrtvuje, pomaga in naredi. Sad tega dela je povečano pokopališče in novi zid okrog njega. Še lepši in bolj zlahtni pa so sadovi, ki

Pri nas na Koroškem

so pri tem delu rastle in zoreli. In to je požrtvovalnost, nesebičnost in lepa sloga v našem tako skreganem svetu. Ta zgled iz Šmiklavža naj bi posnemali še drugod.

RINKOLE

Dne 9. julija je bilo krasno vreme. Vseposvod so žanjice nabrusile srpe, sklepali so kose, stroji za žetev so bili pripravljeni. Vseposvod so želi in se potili v potu svojega obraza na vročem polju, ko je sonce pripekalo kot ogenj iz pekla. V Rinkolah pa ni bilo nobenega človeka na polju; mislil bi si, ali ti ljudje ne vidijo, da je čas žetve.

Ko so vsi že želi — ali ta dan ali pa so že prejšnji teden začeli — v Rinkolah pa je bil velik praznik, katerega držimo že od leta 1939 sem in smo ga držali še bolj v letih vojske, ko je naša cerkva postala romarska cerkev in so prihajali ljudje od blizu in daleč k Mariji Snežni v Rinkole po pomoč. Hudi časi pa so minuli, grehov se lahko povsod spoveš in zato ne potrebujejo več te oddaljene romarske poti... Mogoče jo bomo pa zopet rabili? Rinkolani pa so ostali zvesti svoji obljubi v težkih dneh. Leto za letom z isto slovesnostjo obhajajo ta dan tako kakor v kaki farni cerkvi in morda še bolj slovesno.

Dekleta so okinčala cerkev s cvetjem, zelenjem, z vencami in rožami, da je bilo res lepo vse pripravljeno. Marica Pörč pd. Bidrihova je pevski zbor sprejela v izobrazbo in je res lepo naučila pevce za ta lepi dan. Celo dopoldne je igrala na harmonij in prepevala s pevci Jezusu in Mariji na čast ter v božjo slavo. Zelo smo veseli te naše Marice, da imamo svojo organistkinjo, ker vemo, kako hudo je za organiste; marsikatera farna cerkev je brez organista in pevovodja. Dekleta, ki ste na novo začela, kar tako naprej; fantje, korajža velja, še malo več naj vas pristopi, da bodo tudi tenorji in basi popolni. Klančnikov oče pa je najbolj vztrajen, vedno je pripravljen, kadar je treba pomagati pri petju. Vzemimo si ga za vzgled. Marica, zahvalimo se Ti za trud in te prosimo: žegnanje se bliža, tudi takrat se pripravite, da bo donelo čez polje in plan.

Kajzrovi dve gospodinjini pa sta, kakor vsako leto, pripravili obed za visoko duhovščino. Pišejo se Kaiser, pri Kajzru se pravi, po slovensko bi rekli cesar in res cesarsko so nam postregli. Pa saj so gospodje bili tudi potrebni okrepčila; prišli so od daleč prečastiti gospodje: g. Kristo Srienec iz St. Lipsa, g. M. Igerc iz Zvabeke, g. Vinko Zaletel iz St. Jakoba v R., g. Učakar iz Kazaz, g. Bl. Wolf pa peš preko gore iz Vogerc, g. Vauti iz Sel, posebno smolo so imeli milostljivi gospod prošil iz Pliberka, ki jim je motor eksplodiral in so morali peš nazaj domov, tam se jih je usmilil usmiljeni moderni Samarijan, ki je pobasal g. dekana ne na svoje živinčce, ampak na svoj motor ter jih pripeljal z zamudo v neznane Rinkole. G. kaplan Kulmež pa je tudi ponosen na svoj motor, ne samo takrat, kadar vozi mil. g. prošta, ampak tudi drugače. Še domača dva gospoda sta prišla, tako

VEDNO NOVO, ZELO OKUSNO
blago ZA POLETNE OBLEKE
po stalnih cenah pri
Ischerrutter
Celovec - Klagenfurt
Kartreilstraße 1

da jih je bilo kar 10 na vednem čiščenju. Devet svetih maš smo imeli, asistirano mašo, pet pridig. Ob priliki vednega čiščenja je bilo 223 obhajil, to je za tako majhno podružnico zelo veliko. Vsi smo se udeležili dneva vednega čiščenja tako zjutraj pri svetih mašah, kakor popoldne molitvenih ur. Posebno smo se postavili možje in fantje, ker je bilo nas največ in je nas tudi drugače največ; na to smo ponosni, da imamo mi večino, ker večina obvlada vse.

Pa še nekaj moramo omeniti. Novo

pateno iz čistega srebra in zlata so darovali naši Rinkolani cerkvi, kelih pozlatili da se lesketa, monštranco pozlatili in očistili po zlatarju Huberju v Gracu. Koprivnikova Mojca pa je darovala lepo novo albo ter cingulum, katero so imeli gospod prošil prvič pri sveti maši. Mojčin dar je stal 280 šil., zlatar pa je računl 839 šil. brez naših prispevkov v zlatu in srebru. Tako smo se na vse strani dobro pripravili za ta dan.

Prvič so pomagali naši trije marjaniški študentje pri božji službi. Vsi trije so odličnjaki. Tako imamo mi pravo veselje z njimi, samo da bi tudi ostali tako vneti in pridni. Tudi Hansi Duller je dobro izdelal četrti razred; hodi v Celovcu v gimnazijo.

Veliko bolelost je napravil Koprivnikov Andrej materi, ko je šel za klicem Gospodovim v svet! Upamo, da bo tudi on dosegel svoj cilj, potem bomo pa imeli poleg fajmoštrov, proštov itd. tudi še misijonarja v Afriki!

In še eno veselo novico moramo Vam povedati, da je dobro, da ima vas zastopnika v občinskem odboru. Sedaj se Vam, dragi tujci od blizu in daleč, ni treba več bati, da bi se pogreznili v rinkolškem blatu z motorji in avti. Kajzrov traktor je navozil toliko peska na pot, da bomo imeli počasi od ceste do konca vasi lepo vozno pot. Hvalimo to delo, saj bo traktor najbolj rabil in tudi najbolj zdelal pot, še Dobrove naj bi se kdo usmilil! Ta pot pa je obupna za tujca, ki se pelje s kolesom ali z motorjem.

GONOVECE

Pred tremi tedni smo pokopali Miha Hafner-ja pd. Hobnarja v Gonovecah. Takrat je bila sestra Mihanova, Marija, še zdrava in čvrsta. Nagla in nepričakovana bolezen, ki je ravno tako naglo tudi napredovala, je Marijo Hafner v kratkem času oropala vseh moči. Srčna vodenica je vedno bolj napredovala, zdravnik se je trudil, dajal injekcije, a boleznini ni bilo mogoče več zajeziti. Dne 9. julija je šla, dobro pripravljena, s tega sveta. Bela krsta je bila priča njenega deviškega življenja in njene krstne nedolžnosti. „Prejmi belo obleko nedolžnosti in prinesi jo neomadeževano pred sodni stol našega Gospoda Jezusa Kristusa, da zadobiš večno življenje.“ Tako je govoril duhovnik tej Mariji Hafner dne 15. VIII. 1887 in držala je besedo, tako smemo reči, v kolikor more človeško oko to soditi.

Bila je pridno dekle in bila vredna nositi ime preblažene Device Marije, na katero je bila krščena na Veliko Gospojnico leta 1887. Pod zastavo Kraljice manjših bratov je v III. redu lepo živela in si nabrala obilo milosti in odpustkov za večno življenje.

Kljub žetvi smo jo v lepem številu spremljali k zadnjemu počitku. Pevci so pod vodstvom Miheja Sadjaka zapeli v slovo pri odprtem grobu žalostinke: „Otrok Marijin, O težka pot, oj tužna pot, Nad zvezdami.“ G. župnik so se poslovili od dobre in pridne faranke, ki je pogosto prejemale svete zakramente, od tretjerednice, ki je sicer uboga, a se bogata vrača k svojemu nebeškemu ženinu v nebesa. Rajna naj počiva v miru. Z ostalim sestram pa naše iskreno sožalje!

DOBERLA VAS — PLIBERK

Ob cesti Doberla vas—Pliberk so začeli zasajati ob obeh straneh ceste kamne, cestne kamne boljše bodočnosti, tako se nam zdi. Z veseljem smo opazili, da postavljajo kamne z napisom: „B. St.“, torej državna cesta bo vodila skozi vasi. Upamo, da bo potem cesta tudi lepša in bodo jame odstranjene, ki mečejo kolesarja na kolesu, da bi dušo zgubil, motorist pa je svojega socija, ki je sedel na sociju, že večkrat „pocetlal“. Skozi Šteben, skozi Drbešo vas, skozi Doberlovas se vije asfaltirana cesta. V Šmihelu pa so take luknje, kot pa v jeseni pri oranju na njivi, človek misli, da je že na Balkanu.

Kdaj se bo nas usmilila cestna uprava in napravila cesto, kakor je bila pred vojno. Vsak dan drvijo avti in traktorji

skozi vas, Leitgeb, Kraut, Reiter, koliko 1000 m³ lesa prepeljejo skozi vas, koliko prometa je, da smo vsi beli in sivi, a za to nadlego se nihče ne zmeni. Ali naš les manj donaja kot oni v Štebnu in drugod? O, ko bi imel Šmihel tudi svojega cestarja, bi imeli že davno lepšo cesto.

STRPNA VAS

Julija Krewalder pd. Ferčnikova mati je bila najstarejša žena na vasi, v 88. letu so že bili. Dolgo let so že bolehal in bili na posteljo privezani. Tekom teh dolgih let so bili večkrat sprevideni s svetimi zakramenti. Velikokrat so sprejeli sveto obhajilo, posebno ob glavnih praznikih našega odrešenja. Moči so vedno bolj pojemale in tako je srčna vodenica povzročila 9. julija naglo smrt.

Rajna mati so bili poročeni s Antonom Krewalder, ki je bil nastavljen pri železnici, bil je dober in veren katoličan, in tudi zaveden rojak. S tem možem je imela mati v zakonu šest otrok, tri sinove in tri hčere. Sin in hčerka, ki sta v Jugoslaviji, se pogreba nista mogla udeležiti.

Strpinci smo v lepem številu spremljali rajno mater kljub nujni žetvi k zadnjemu počitku. G. župnik so se po cerkvenih opravilih pri odprtem grobu poslovili od rajne matere, dali otrokom zadnji nauk rajne matere, ter izročili sinove in hčerko dvema drugima materama, ki bosta in ki skrbita za svoje otroke: to je mati sveta Cerkev, ki nas je prerodila v krstu in nebeška mati Marija, ki skrbi za nas vse.

Pevci so zapeli zadnje žalostinke v slovo dobri materi: „Mati se poslavlja“ in „Nad zvezdami“, mati zemlja pa je sprejela materino telo. To bo na sodni dan oni, ki je rekel: „Jaz sem življenje in vstajenje, kdor v me veruje, bo živel, četudi umrje“, obudil k večnemu življenju in k lepemu svidenju! Rajna mati naj počiva v miru. Sinovom in hčeram ter vsem sorodnikom naše sožalje.

Kučejvo družino je obiskala huda nesreča. Micika je že dalj časa občutila bolečine in ni bila pri pravem zdravju, pa vendar ni šla k zdravniku. Bolečine so včasih ponehale pa zopet prišle. V zadnjem času pa je bilo vedno huje. Poklicali so zdravnika, ki je odredil takojšnji prevoz v bolnico, ker je bolezen nevarna. Tumor, ki se je zbiral, mora biti takoj odstranjen. Naši dobri, blagi in plemeniti Micki, ki je za vse dobro tako vnet, želimo takojšnjega ozdravljenja in trdnega zdravlja, da bi se mogla vrniti kmalu v našo sredo.

Kučejev Peter Grdina se je preveč trudil in delal in ko ni tako trdnega zdravlja, si je nakopal hudo vnetje sklepov in je moral že pred 14 dnevi v bolnico. Želimo mu, da bi zopet ozdravel, drugače bo Janez popolnoma obupal, ko je čisto sam za vse delo. Peter, kmalu pridi zdrav in čvrst nazaj!

APACHE

Dne 18. julija je naša župnija lepo proslavila srebrni mašniški jubilej svojega dušnega pastirja preč. g. Jožeta Boštjančiča. Na predvečer so mu pevci zapeli podoknico in mu čestitali, naslednji dan pa je slavljenec daroval slovesno asistirano mašo. V slavnostni pridigi je šmarješki provizor, č. g. Karicelj, zbranim faranom položil na srce skrb za duhovniški naraščaj in podpiranje istega. Nato je srebrnomašnika, pet duhovnih sobratov in bližnje sorodnike združila primerno obložena miza ob vselem razpoloženju. Srebrnomašnika, ki je kljub bolehnosti dosegel 25 letni jubilej, želimo še dolgo imeti v svoji sredi!

BAJTIŠE

Ko so po koncu vojne Angleži divje vozili po naših ozkih in vijugastih cestah, so bile prometne nesreče precej pogoste. Naši šoferji so teh cest dosti bolj vajeni in so tudi bolj previdni. Vendar se tudi previdnemu vozaču lahko primeri nesreča. Tako se je zgodilo dne 17. julija Jarcovemu šoferju Hudelistu, ki je vozil hlode iz Zg. Kora. Na ovinku nad Toninom je zavozil malo preveč na cestni rob, pod težo so se namočena tla vdrla, avto se je nagnil in trikrat prevalil na pobočju navzdol na njivo krompirja. Šofer je dobil precej hude poškodbe, poškodbe štirih oseb, ki so se z njim peljale, pa so lahke. Tovorni avto je seveda tudi močno poškodovan, le hlodom se ni nič zgodilo in so še nekaj dni mirno počivali na krompirju.

(Nadaljevanje na 6 strani)

Zakon o kmetijski zbornici

Za pospeševanje kmetijstva sta na Koroškem merodajna in odgovorna deželna vlada (oddelek za kmetijstvo) in deželna kmetijska zbornica. Večino poslov pospeševanja kmetijstva spada v delokrog kmetijske zbornice, ki je tudi stanovska zastopnica kmetov.

V razne druge zbornice kot zastopnice raznih stanov na Koroškem (delavska zbornica, trgovska, obrtna in industrijska zbornica, zdravniška zbornica itd.) so bile izvedene po drugi svetovni vojni že volitve, le v kmetijsko zbornico še ne in je sedanje vodstvo kmetijske zbornice bilo imenovano po končani vojni v glavnem na podlagi zadnjih volitev v kmetijsko zbornico, ki so bile že 23. novembra leta 1935, torej pred skoraj 19 leti.

Dne 22. decembra lanskega leta je sprejel koroški deželni zbor nov zakon o kmetijski zbornici. Zakon je bil objavljen dne 9. julija in na podlagi tega zakona morajo biti razpisane volitve v kmetijsko zbornico najkasneje v šestih mesecih od dneva, ko je bil zakon objavljen. Tako bomo imeli verjetno v jeseni volitve v kmetijsko zbornico.

V naslednjem prinašamo najvažnejša določila novega zakona.

Zakon najprej našteva vse dele kmetijske in gozdne proizvodnje in njene stranske obrate, v kolikor spadajo pod pojem kmetijstva in gozdarstva. V glavnem so naštet: poljedelstvo, travništvo, pašništvo, planšarstvo, gozdarstvo, lovstvo, ribarstvo, živinoreja, mlekarstvo, čebelarstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo in drevničarstvo.

Kot kmetijski in gozdni obrat veljajo tudi obrati kmetijskih in gozdarskih pridobitnih in gospodarskih združenj, v kolikor ne spadajo pod določila obratnega zakona. Nadalje spadajo sem tudi obrati agrarnih skupnosti.

Kdo je član zbornice?

Zakon določa, da so člani kmetijske zbornice:

a) lastniki in uživalci takih zemljišč na Koroškem, ki obsegajo najmanj en hektar in katere izkoriščajo v kmetijske namene na svoj račun;

b) lastniki in uživalci takih gozdnih zemljišč na Koroškem, ki obsegajo najmanj deset hektarov in katere izkoriščajo v gozdarske namene na svoj račun;

c) najemniki zemljišč pod a) in b), ako jih izkoriščajo v kmetijske namene na svoj račun in je kmetijstvo njih glavni poklic;

d) lastniki onih zemljišč poljubnega obsega na Koroškem, ki jih izkoriščajo v kmetijske in gozdarske namene in ako iz tega lastnega kmetijskega ali gozdnega obrata dobivajo več kot polovico sredstev, potrebnih za njihovo preživljanje. Za zadevno ugotovitev so pristojni župani, v spornih slučajih pa dokončno odločajo okrajna glavarstva;

e) osebe, ki so na Koroškem zaposlene v kmetijstvu ali gozdarstvu kot v glavnem poklicu, ne da bi bili lastniki, uživalci ali najemniki kmetijskih ali gozdnih zemljišč v oni najmanjši izmeri, kakor je označeno pod a) in b), kakor so mlekarji, perutnarji itd.

f) osebe, ki so izpolnjevale zahteve pod a) do c) najmanj skozi 5 let ki so bile v tem času zaposlene v kmetijstvu in nato niso bile zaposlene v kakem poklicu, ki ne bi odgovarjal kmetijstvu kot glavnemu poklicu;

g) vodilni nameščenci v kmetijskih in gozdarskih obratih, ki so upravičeni samostojno voditi in zastopati te obrate na zunaj (samostojni vodilni upravitelji ekonomij na veleposestvih, gozdarji ali gozdarski upravitelji kot vodje gospodarstva na veleposestvih, ravnatelji posestev, gozdarji in nadgozdarji s širokim ali večstranskim delovnim področjem, glavni ravnatelji in gozdarski ravnatelji);

h) pravne osebe pod pogoji, označenimi v odstavkih a) do c) in e);

i) kmetijske in gozdarske pridobitne in gospodarske zadrage in njih zveze, ki imajo svoj sedež na Koroškem, v kolikor niso vsebovane že v odstavku pod h).

Ako so kmetijska in gozdna zemljišča lastnina več oseb ali pa je več oseb upravičenih do uživanja oziroma so skupni najemniki teh zemljišč, so samo oni solastniki člani zbornice, ki upravljajo ta zemljišča na svoj ali skupen račun.

Zakon o kmetijski zbornici ne vpoštevata otrok volilnega upravičenca, ako podleži ti obveznosti zavarovanja in so v obratu zaposleni, ker bodo ti imeli volilno pravico po zakonu o zbornici kmečkih delavcev.

Delokrog zbornice

Kmetijska zbornica izdaja predloge o zakonskih osnutkih, ki zadevajo koristi njenih članov, državnemu in deželnemu zboru, ministrom, osrednji in deželni vladi ter ostalim oblastem in javnim ustanovam. Nadalje podvzema zbornica vse potrebne ukrepe za povzdigo in izboljšanje kmetijske proizvodnje, pospešuje kmetijsko izobrazbo, skrbi za povzdigo in izboljšanje gospodarskega, socialnega in kulturnega položaja kmetovalcev, gozdnih posestnikov ter njihovih družinskih članov.

Posebej je v zakonu določeno razmerje zbornice napram oblastem, javno-pravnim ustanovam in zavodom, katerih namen je pospeševanje kmetijstva.

Organi kmetijske zbornice

Organi kmetijske zbornice so:

- glavna skupščina;
- strokovni odbori glavne skupščine;
- predsedstvo;
- predsednik.

Glavno skupščino sestavlja 24 odbornikov in ravno toliko namestnikov, ki so voljeni na pet let, ter še en odbornik, ki ga določi Deželna zveza kmetijskih združenj na Koroškem.

Zakon o kmetijski zbornici natančno našteva pravice in dolžnosti odbornikov in naloge glavne skupščine ter njeno razpustitev.

Predsedstvo sestavljajo predsednik in dva podpredsednika, ki jih izvoli iz svoje srede glavna skupščina.

Tudi strokovne odbore izvoli iz svoje srede glavna skupščina po načelu sorazmerja (proporca).

Kot organ kmetijske zbornice je v vsakem okraju okrajna kmetijska zbornica, v vsaki občini pa krajevni kmečki odbor. Okraja Šmohor in Špital imata po dve okrajni kmetijski zbornici.

Organa okrajne kmetijske zbornice sta odbor in načelnik. Odbor okrajne kmetijske zbornice izvoli iz svoje srede na prvi seji z navadno večino glasov in po

sorazmerju načelnika, dva njegova namestnika in poslovodja.

Krajevni kmečki odbori, ki so v vsaki občini, imajo šest članov in ravno toliko namestnikov. Člani krajevnega odbora izvolijo iz svoje srede načelnika, enega njegovega namestnika in pa zapisnikarja.

Volitve

Že zgoraj je bilo omenjeno, da so vsi odborniki glavne skupščine kmetijske zbornice voljeni na pet let na temelju enakih, neposrednih, tajnih in osebnih volitev. Ista določila veljajo tudi za volitve odbornikov v okrajne kmetijske zbornice in za volitve članov krajevnih kmečkih odborov.

Kdo voli?

a) Vse fizične osebe, ki so člani kmetijske zbornice na podlagi določil, ki smo jih navedli zgoraj pod točkami a) do g), brez ozira na državljanstvo, ki so nadalje pred 1. januarjem onega leta, v katerem so volitve v zastopstvo kmetijske zbornice, dovršili 20. leto starosti, niso izključeni od volitev v koroški deželni zbor in imajo svoje stalno bivališče v kaki koroški občini.

b) vse pravne (juridične) osebe, ki smo jih omenili zgoraj v točkah h) in i), ki imajo svoj sedež na Koroškem.

Načeloma je predpisano, da sme vsak voliti le osebo, za pravne osebe pa od-

Bralci, naročitel!

da glas njih zastopnik, ki je po pravilih upravičen zastopati zadevno ustanovo ali pa njegov pooblaščenec. Zastopnik ali njegov pooblaščenec pa sme voliti samo v slučaju, ako je upravičen tudi do volitev v koroški deželni zbor.

Ako je več lastnikov — izjema je solastništvo moža in žene — uživalcev ali zakupnikov istega zemljišča, ima samo eden volilno pravico. Ta pa mora imeti pooblastilo od večine ostalih solastnikov, uživalcev ali zakupnikov. Zakonca (mož in žena), ki sta edina solastnika kakega zemljišča, imata oba volilno pravico.

Vsak volilni upravičenec ima samo en sam glas in sme tudi samo en sam glas oddati.

Voljene morejo biti vse fizične osebe, ki imajo avstrijsko državljanstvo, ki so bile pred 1. januarjem leta, v katerem so volitve, stare 24 let in niso izključene od volitev po drugih zakonitih določilih.

O določilih za volitve in o pripravah za volitve v glavno skupščino kmetijske zbornice, za volitve v okrajne kmetijske zbornice in za volitve v krajevne kmečke odbore bomo podrobneje še pisali.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani.)

SELE

Lepaki so v Selah, Borovljah, v Celovcu in morda še drugod vabili ljudi na dan 15. julija na „Almkirchtag“ pod Košuto. Na planini pod Košuto pa ni nobene cerkve, ne kapele, torej o kaki blagoslovitvi ali žeganju v pravem pomenu besede ne more biti govora. Res pa je bila v zgornji planinski hiši veselica, ki je trajala, dokler ni zmanjkalo jedi in pijače. Več avtobusov je pripeljalo izletnike k tej veselici. Oskrbniku hiše bi pa le svetovali, naj prihodnjic gostov več ne vabi na planinsko žeganje, ampak bolj pravilno na planinsko veselico!

Dne 16. julija so naš sivolasi župnik preč. g. Alojz Vauti v tihi samoti obhajali 40 letnico mašništva. Želimo, da bi čili in vedri čez 10 let še med nami obhajali zlato mašo.

Iz Celovca, Dunaja in Trsta je že prišlo nekaj letoviščarjev na počitnice, da se v gorskem zraku in hladu počivajo in si pomirijo živce. Naj ta namen tudi dosežejo!

PODJERBERG

„Umril je mož, kje tak je še med nami, kot on, ki spi v prezgodnji groba jami.“ Če o katerem moremo reči, moremo to o našem Janezu Nočniku p. d. Lipiju, Podjerbergom, katerega smo v sredo, dne 18. t. m., položili v prerani grob. Star je bil šele 57 let, a zavrata bolezen, katere glavni povod so bili gestapovski zapori, ga je tako prerano odtrgala iz našega kroga.

Pač ni treba omenjati, da je bil navdušen in delaven na vseh področjih slovenskega življa na Koroškem. Sodeloval je v pevskem društvu, bil je mnogo let

naš slov. občinski odbornik, vedno je imel naročene vse slov. časopise in knjige. Po razsulu velenemškega rajha je bil župan škofiške občine in njemu se imamo v tistih dneh zahvaliti, ko so hoteli Angleži posekati vse naše gozdove ob cestah, da se je dobesedno skoraj strel s komandantom. Uspeh je bil ta, da imamo še naše smreke in bore ob cestah.

Bil je izučen tesar, ni pa bilo dela, katerega se ne bi lotil in tudi zelo dobro izvršil in to tako hitro, da bi se učen strokovnjak moral skriti.

Težko ga bomo pogrešali kot soseda, saj je bil poleg vsega tudi živinozdravnik in koliko noči je prebedel v naših hlevih in kako spretno je vedno znal pomagati. Zapušča vdovo in pet hčera, edini sin mu je padel v tej vojni, tako je moral poleg sebe žrtvovati še edinega sina.

Bodi ti lahka zemlja slovenska, zemlja domača, za katero si toliko žrtvoval, jo tako ljubil in toliko za njo trpel. Ohranili te bomo v blagem spominu, spominjali se te pri mnogih delih, pri mnogih razgovorih in sestankih in ugibali, kaj bi ti v tem ali onem slučaju ukrenil in svetoval. Kako bridka je resnica, kakor so mu pevci zapeli že na domu: „Saj prijatelj ljubljena nikdar več ne bo!“

Žensko brado

in vse nadležne lase na obrazu, na nogah in pod pazduho odstrani radikalno, takoj in temeljito garantirano Sull-

fida prosto LILLON olje proti lasišču. To olje uniči korenine in prepreči nadaljnjo rast! Nedosegljiva Lillon-metoda je temeljita in popolnoma neškodljiva. Orig. zavitek šil. 8.—, šil. 15.—, šil. 21.—, in šil. 30.—.

Lepa oblika prsi Polni razvoj in utrditelj je doseči garantirano s neškodljivim preparatom „Lillon ges. gesch.“ po dr. Mr. Ph. Dudek, dr. Richter, najnovejša izkustva, preizkušena po strokovnjakih tu- in inozemstva. Navdušena zahvalna pisma potrjujejo ta izreden uspeh. (Pri naročilu treba navesti ali je zaželjen poln razvoj ali pa utrditelj). Orig.-preparat Lillon za šil. 12.—, 22.— in 36.—.

Poletni izpuščaj Rumeni in rjavi madeži, neprimerne teinte na obrazu in telesu izgine z uporabo Lillon-creme proti poletnim izpuščajem. Cena šil. 7.—, 12.—, 18.— in 24.—.

Čudež kodrastih las kodra takoj navije in nalase, daje nemudoma naravne valovite kodre! Uporabljiv je otročje lahko in garantirano neškodljiv. Cena orig. zavitka, ki zadostuje za mesec, šil. 7.—, 12.— in 15.—.

Izpadanje las prhljaj in vse, kar je s tem v zvezi odstrani v nekaj dneh zdravilna kura Lillon. Njo priporočamo tudi onemu, ki se boji barvanja las. Lasje ostanejo po tej kuri vedno v svoji prirodni barvi. Cena šil. 10.—, 18.—, 24.— in 30.—.

Mozolje, zajedavce izpuščaje in vse nečednosti obraza in kože sploh odstrani zelo hitro Lillon vitamin creme. Cena šil. 9.—, 18.— in 24.—.

Pristno barvo las jamči Lillon. Barva takoj s čudovitim leskom od blond do najtemnejšega. Izpranje je izključeno. Uporaba otročje enostavna. Cena šil. 9.—, 12.— in 18.—.

Uvela koža, gube okrog oči itd. odstrani in prepreči kožna creme Lillon. Koža dobi hrano, postane močna, mladostna in sveža. Cena šil. 10.—, 18.— in 24.—.

Kurja očesa, nebrecline in bradavice ter materina znamenja Vam brez bolečin in temeljito odstrani Lillon-Ex. Cena šil. 6.—, dvojni zavitek šil. 8.—.

Fabrik chem. pharm. in kosm. Präparate
K. O. Kosel-Lillon
Wien, XVI., Thaliastraße 48
Postversand für ganz Österreich.

OBIŠČITE I. KOROŠKO DEŽELNO RAZSTAVO V CELOVCU

Od 9. do 19. avgusta 1951

ZA TRGOVINO ♦ OBRT ♦ INDUSTRIJO ♦ KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

Od 9. do 19. avgusta 1951

ZANIMIVE SKUPINSKE RAZSTAVE — VELIK VESELIČNI PROSTOR — MEDNARODNA RAZSTAVA PSOV — VE IKA RAZSTAVA MODE

Razstavna tombola z dragocenimi dobitki

Žrebanje dne 15. avgusta na kardinalskem trgu

Slavenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah od 7.15 do 7.45, v torek in soboto tudi od 18.30 do 18.55. — Poročila: Vsak dan (razen sobote in nedelje.)

Nedelja, 29. VII.: Verski govor — Petje in glasba.

Ponedeljek, 30. VII.: Iz svet. literature. Torek, 31. VII.: Zdravnik — Zanimivosti.

Zvečer: Jezikovni paberki iz Koroške (jezikosl. študija dr. R. Ložarja).

Sreda, 1. VIII.: Gospodinja in gospodar. Četrtek, 2. VIII.: Po svetu.

Petek, 3. VIII.: Sodobna vprašanja.

Sobota, 4. VIII.: Iz slov. literature. Zvečer: Slovenski sindikalni kvintet.

NEW-YORK

(val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)

Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

LJUBLJANA val 327,1 202,1 in 212,4 m

Oddaje vsak dan od 5.—7., od 12.—16. in od 18.—24. ure, ob nedeljah od 6.30.—24. ure.

Slovenske pesmi vsak delavnik ob 5.25. Gospodinjki nasveti v torek ob 6.15 in ob 15.50. — Kmetijski nasveti v nedeljo ob 16.50. — Kulturni pregled v četrtek ob 14.15. — Zanimivosti iz zdravstva in prirode v sredo ob 19.40 in petek ob 14.15. — Prireditelji slovenskih narodnih pesmi v petek ob 18.00.

27. VII.: ob 13.00 slov. narod. in umetna glasba.

28. VII.: ob 18.10 slov. narod. in umetne pesmi.

29. VII.: ob 9.30 kmečki trio.

„INSECTA“

žernica za plinsko izhlapevanje avstr. in nemški patent uniči vsak mrčes, kakor muhe, molje, stenice itd. št. 36-80

Glavno zastopstvo za Koroško

FRITZ SCHMIDT

Celovec - Klagenfurt, Lidmanskyygasse 29

KINO**Celovec - Klagenfurt****STADTTHEATER**

Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

Od 27.—30. VII. »Frauen im gefährlichen Alter«

31. VII. »Die Freunde meiner Frau«

PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30

Od 27. VII.—2. VIII. »Staatsgeheimnis«

Beljak - Villach**BAHNHOFLICHTSPIELE**

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.50.

ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.

Od 27.—28. VII. »Laura«

Od 29.—31. VII. »Piratenliebe«

STADT-KINO

Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

Do 26. VII. »Weekend in Waldorf«

FRANZ WALDNER

CELOVEC—KLAGENFURT

Karfreitsstraße 4 — tel. 2042

Zaloga specerajskega — kolonialnega blaga, masčob, kmetijskih pridelkov in krmil.

ZA HLADNE VEČERE**PULOVER IN JOPICA**

originalni italijanski vzorci

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

PRESELILI smo se

STROKOVNA TRGOVINA ZA KLOBUKE

JOSEF NUSCHEI**iz Wienergasse 5 na Fleischmarkt 9**

(v posloplju hranilnice)

za to priliko znižane cene Prosimo za številni obisk

KMETJE, POZOR!

Subvencije in posojila za gospodarske stroje so Vam na razpolago. Zato naj zlasti gorski kmetje ne zamudijo ugodne prilike radi nakupa strojev.

Vse subvencionirane stroje Vam dobavlja najceneje Vaše domače podjetje, kjer dobite tudi vsa podrobnejša pojasnila in navodila.

JOHAN LOMSCHEK

STROJI, KOLESJA IN GLASBILA

ZAGORJE - SAGERBERG, P. EBERNDORF, KÄRNTEN**Hans Traningger**

HOLZGROSSHANDEL

**EXPORT
IMPORT**

KLAGENFURT - Völkermarkter Straße 38

Telefon Nr. 15-95

IRO-sporočila!

Zakon o vseljevanju v Združene države za preseljene osebe in begunce je bil koncem junija podaljšan do 31. decembra 1951.

Za vseljevanje v Združene države — mišljene so zgolj samo preseljene osebe ali begunci — so potrebni sledeči pogoji:

1. Zaščita s strani IRO-organizacije.

2. Prihod v Avstrijo, Nemčijo ali Italijo v času med 1. septembrom 1939 in 1. januarjem 1949.

3. Jamstvo (Assurance) mora biti do 31. julija 1951 v rokah koristnika, Jamstva zamore izdati za rimsko-katoliške in grško-katoliške begunce katoliška (NCWC), za vse ostale begunce nekatoliška begunska organizacija (WCC/LWF).

4. Kogar ameriška komisija za vseljevanje odkloni, ta je izločen od nadaljnjega potegovanja.

5. Od izselitve v Združene države je izločen tudi oni interesent, ki se je po letu 1945 začasno izselil (n. pr. kot delavec v Anglijo, Francijo itd.).

Vsi oni, ki imajo interes na izselitvi v USA in so zaščiteni od IRO, ter v kolikor še nimajo nobenega jamstva, in ostale predpogoje izpolnjujejo, naj se nemudoma javijo pri:

IRO, St. Martin/Villach, Bar. št. 9, ali pa pri IRO — Celovec-Klagenfurt, Miesstalerstrasse Nr. 1.

Vaša športna oprema

je v športni hiši

„Devos“

(K. KUNTSCHITZ)

Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstr. 26, Tel. 22-49

FOTOGRAFSKE, ČRTANE IN JEDKANE KLIŠEJE

izdela takoj klišarna

ROMAN RITTER

CELOVEC-KLAGENFURT

Burggasse 8 — Tel. 21-08

Večje količine mehkega lesa za kurjavo

posekanega ali stoječega

KUPUJE STALNO TVRDKA

A. ABFALTER

KRIVA VRBA - Krumpendorf

(na Vrbskem jezeru) — tel. 163

MALI OGLAS

Na prodaj je malo posestvo v bližini Miklavčevega (Miklauzhof). Naslov pripravi lista.

URADNE OBJAVE Zbornica obrtnega gospodarstva za Koroško
Odsek za trgovino

CENE ZA TESTENINE

Objavljamo končne cene za testenine kakor jih je odobril vrhovni urad za cene z dne 21. julija 1951:

1. Testenine (vključno zavojnina) iz moke za kuhno tip W 710 (za 1 kg):
Vlečeni rezanci — — — — S 8.80
krpice, juhini rezanci, riž iz testenin, makaroni, rožički — — S 8.90
špageti — — — — S 9.—
2. Specialne testenine (v zavoju) iz pšeničnega zdroba, tip W 550 (za kg):
Vlečeni rezanci — — — — S 11.—
Krpice, juhini rezanci, riž iz testenin, makaroni, rožički — — S 11.10
špageti — — — — S 11.20

Besedilo objave ministrstva za notranje zadeve, odsek za prehrano, izide v prihodnji številki »Kärntner Wirtschaft«.

Državna obrtna šola v Beljaku

(Bundesgewerbeschule in Villach)

RAZPIS

Na drž. obrtni šoli v Beljaku bo oddano v šol. letu 1951/52 mesto pogodbenega učitelja IL/11 za gradbeno mehaniko, železobetonske in železne stvabe in za gradnjo mostov.

Pogoji: diplom. inženir gradbenega inženirskega oddelka tehnične visoke šole z najmanj petletno prakso.

Prošnje je oddati najkasneje do 30. julija 1951 pri deželni šolski svet za Koroško (deželna vlada). Pozneje došli prošnji ne bo mogoče vpoštevati.

Prošnje je kolkovati s S 4.—, vsako prilogo s S 1.—. Priložiti je:

1. rojstni list,
2. dokaz o avstrijskem državljanstvu,
3. izpitna spričevala,
4. spričevala o sposobnostih in zaposlitvi (od 1. do 4. v overovljenem prepisu),
5. lastnoročno pisani potek življenja,
6. policijsko navedeno spričevalo ali potrdilo, da je zanj zaproseno,
7. izjava, da prosilca ne zadene določilo § 17. odst. 2. zakona iz leta 1947 o obremenjenih osebah.

Deželni šolski svet — Der Landesschulrat za Koroško

FINANČNI URAD CELOVEC**OPOZORILO!**

Zaradi gradbene preureditve odpada predvidoma 14 dni sprejem strank pri finančni blagajni Finančnega urada v Celovcu od 23. julija 1951 naprej.

Deželno finančno ravnateljstvo.

Vodogradni urad, Celovec, Khevenhüllerstraße 27

RAZPIS

Za Gr. W. V. Vrba—Loga ves—Škofiče so ponudbeno razpisana dela za cevni vodovod od izvirkov A pri Holjbičah in za mehanski del cevovoda od izvirkov B pri Holjbičah.

Pogoji za ponudbe so proti plačilu 10 šilingov na vpogled od srede, dne 18. julija pri vodogradnem uradu v Celovcu, Khevenhüllerstraße 27, soba št. 2. Zapečateni in z napisom »Anbot für den Ausbau der Druckrohrleitung der Gr. W. V. Velden—Augsdorf—Schiefling« označene ponudbe je treba oddati pri vodogradnem uradu v Celovcu do 9. ure dopoldne v petek dne 27. julija 1951. Ob označenem času začnejo odpirati ponudbe in pozneje došlih ponudb ne bo mogoče vpoštevati.

Kupujemo

SUROVO ZLATO, SUROVO SREBRO IN ZLAT TER SREBRN DENAR

Hoy

CELOVEC/KLAGENFURT

Heiligen Geistplatz 9 — Tel. 3468

NAKUPOVALNICA

trvdke

DEGUSSA preje RÖSSLER

Dunaj/Wien VII

Naznanila o preselitvi**MAX POLLANZ**

STROKOVNA TRGOVINA ZA PLETENINE, NOGAVICE, TRIKOTAZO IN VOLNENO PREJO

se je preselila iz OBSTPLATZ 7 v **BAHNHOFSTRASSE 8a** (novo posloplje Koroške hranilnice) in je odprla tam dne 24. julija 1951 svojo novo poslovalnico. Prosim cenjene odjemalce, da vstanejo to tudi v naprej. Z odličnim spoštovanjem MAX POLLANZ

STRELOVOD naročite pri strokovni tvrdki **ING. FRITZ CZERNOWSKY** celovec - Klagenfurt, Pernhartgasse, Telefon 29-83

OD 28. 7.
DO 5. 8. 1951

BELJAŠKA RAZSTAVA (VILLACHER AUSSTELLUNG) Na meji treh dežel

Velik veselilni prostor Reprezentativna tuzemska in zamejska razstava ♦ Obrt ♦ Industrija ♦ Trgovina ♦ Kmetijstvo

Razstavní prostor: Richard-Wagner-Straße (Hauptschule und Gewerbeschule), Telefon: 43-48, od 9. avg. 60-00 Veselilni prostor: Ossiacherzeile

Ko bodo prišli obiskovalci letošnje beljaške razstave v glavno šolo v I. nadstropje, bodo zapazili pri dvonarah 22 in 23 priljubljeni figuri, ki sta že splošno znani pri nakupovalcih vsakovrstnega tekstilnega blaga. Ti dve figuri sta trdkino znamenje znane ljudske trgovske hiše Dietmar Warmuth iz Beljaka.

Za letošnjo beljaško razstavo je to podjetje opremilo omenjeni dvorani kot svojo posebno „Warmuthovo razstavo — Warmuth-Schau“. Kdor si bo to specialno razstavo ogledal — in vsem našim bralcem najtopleje priporočamo, da si to razstavo ogledajo — mu gotovo ne bo žal. Saj sta oba razstavna prostora res okusno opremljena in vredna, da si jih vsak obiskovalec beljaške razstave posebej ogleda.

Že v zadnji številki „Našega tednika“ smo omenili velik pomen, ki ga ima be-

Beljaška razstava 1951

ljaška razstava ne samo za mesto Beljak, ampak za celotno koroško gospodarstvo. Saj s svojo razstavo pomaga povezati Beljak — ki je po svoji legi gotovo v prvi vrsti poklican v to — koroško gospodarstvo z gospodarstvom Trsta in vsega njegovega zaledja (Slovenija in Furlanija).

Tudi danes hočemo še posebej naše bralce opozoriti na nekatere trdkice, ki v Beljaku razstavljajo.

GLAVNA ŠOLA: Vsakega, ki se zanima za stavbarstvo, bodo gotovo pritegnile razstave gradbenega podjetja ing. Hans Cerva, Beljak, Tschinowitzerg. 8, ki razstavlja gradbene plošče, krovskega podjetja Georg Götz, Beljak, Klagenfur-

terstr. 40, ki razstavlja vsakovrstni krovski material in podjetja Franz Möbller & Co iz Beljaka, Gaswerkstr., ki razstavlja talne obloge in gradbeni material. Z usnjem na drobno in debelo se more vsak preskrbeti v trgovini z usnjem Toni Dietrich, Beljak, Widmannngasse 36, s čevlji v trgovini Justin A. & H. v Beljaku, Postgasse 6, s tekstilnim blagom v znani ljud. hiši Warmuth Dietmar, Beljak, Hauptplatz 22, v trgovini Kuchar Karl, Beljak, Klagenfurterstr. 2 in Samonig, Beljak, Weißbriachg. 12.

Razne stroje dobite pri trdkici David Lindner v Mlinarah pri Beljaku, otroške vozičke pa v trgovini H. Thomasser v Beljaku, Widmannngasse 33.

OBRтна ŠOLA: Izredno privlačne so razstave pohištva trdkice Ehrfeld iz Steinfeld-a, J. Fercher iz Beljaka in Hutter & Schrantz iz Celovca. Preproge razstavlja tt. Jos. Radlmayer iz Beljaka, Postgasse 5, hladilne naprave pa tt. Pirker Franz, Wien V., Johannag. 30, Papp Stefan iz Beljaka, Steinwenderstr. 15 in Rauberger Donat, Völkerdorferstr. 30. Steklarstvo razstavlja tt. Tumpold Hubert iz Beljaka, Gerbergasse 21a.

Ne smete pozabiti ogledati si modni atelje tt. Soral iz Gradca, ki razstavlja vsakovrstno kožuhovino.

Jugoslovanski zastopnik je izjavil, da še niso končani razgovori zaradi razstave z avstrijskimi merodajnimi krogi. Ako bo potek pogajanj jugoslovanski oddelek na beljaški razstavi v zadnjem trenutku še omogočil, bomo o tem oddelku prihodnjic poročali.

Privlačno središče beljaške razstave

„DIE WARMUTHSCHAU“

v deški glavni šoli dvorani 22 in 23

DRAGI WARMUTH-OVI ODJEMALCI

ter vsi, ki se boste v bodoče tudi prištevali k veliki družini naših odjemalcev!

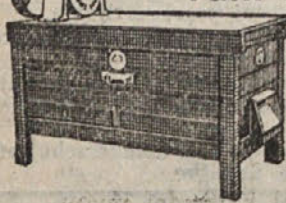
Midve osebici, — ona in jaz — tradicionalnega znaka Warmuthove trdkice sva sklenili, da prideva osebno na Beljaško razstavo in si bova šteli v čast Vas tam pozdraviti. Našli naju boste v glavni šoli za fante, I. nadstropje, dvorana 22 in 23 pri veliki Warmuth-ovi razstavi, ki bo letos privlačno središče razstave. Saj je povsem znano, če Warmuth razstavlja, tedaj si pač moral biti zraven. Že sedaj Vam lahko povemo, da bo Warmuthova razstava doživeti za vsakega

obiskovalca.

Oba velika razstavna prostora bosta po svoji okusni opremljeni nudila pašo za oči, kakršno lahko pričakujemo od največje koroške ljudske trgovske hiše. To bo res velikopotezna razstava, ki bo pravilno pokazala obseg našega podjetja. — Midve kot predstavnici trdkice bova posebej veseli, če bova lahko pozdravili tudi Vas v naših razstavni prostorih, kjer Vas pričakuje marsikatero presenečenje.

Prisrčno Vas pozdravljata
OSEBICI WARMUTH-OVEGA ZNAKA

ZWINZ-patentirani hišni mlin

Mlin morete postaviti povsod, ni treba za to posebnega, za mlin prirejenega prostora.

Zwinz-mlin je edini hišni mlin s patentiranimi ploščami za luščenje. Nova iznajdba omogoča, da se luska (otrobi) katerikoli žitnih vrst pri mletju ne zmelje. To omogoča, da morete sami doma najceneje napraviti brezprično, lepo belo moko.

Krušna moka, moka za kuho, zdrob in polenta bodo tako lepe, kakor si morete samo želeti.

„Zwinz-patentirani hišni mlin“ zmelje vsako žito v lepo belo moko in namelje na uro 30 do 45 kg mlevskih izdelkov, pri tem pa porabi le 2 konjski sili.

Z izmenjanjem mlevskih plošč spremenite ta hišni mlin v eni minuti v mlin za drobir (šrot), ki namelje v eni uri 300 kg drobirja in uporabi samo 2 konj. sili.

Cena Zwinz-patentiranega hišnega mli-
na je: Šil. 1916.—

Patentirane drobirne mline z jeklenimi kamni (Stahlstein-Schrottmühlen) dobavljamo: Mlinska glava (Mühlenskopf) šil. 654.—, z nogami šil. 728.—, z mlevsko omaro šil. 972.—

Storilnost: 300 kg finega drobirja na uro s porabo 2 konj. sil.

Vse cene veljajo v tovarni Neunkirchen.

Nenaročena priznalna pisma:
Friedl Kronberger, Achenal, št. 18 na Tirolskem: Imam že dalje časa Vaš patentirani hišni mlin in meljem razne vrste žita. Vaš patentirani mlin deluje izvrstno in ga moram priporočati vsakemu kmetovalcu za drobljenje in mletje vseh vrst žita.

Dobivamo vedno nova priznalna pisma, ki jih bomo objavili. Berite in vpoštevajte jih.

FRANZ ZWINZ

STROJNA TOVARNA IN ZELEZOLIVARNA, NEUNKIRCHEN, Niederösterreich.

A. & S. Justin

ČEVLJI

BELJAK — VILLACH — POSTGASSE 6

SAMOPRODAJA ČEVLJEV PRIZNANE TVRDKE „Bally“

Soral Pelze

GRAZ HERRENGASSE 1 TEL. 49-30

Za polelje
kupite najugodnejše v Irgovski hiši

HANS THOMASSER

Beljak - Villach
Widmannng. 33

RADLMAYR

Beljak-Villach, Postgasse 3

Preproge, pregrinjala, blago za pohištvo, posteljina in namizni pri

LETNE SRAJCE (svetle, stalne barve) v vseh modnih barvah . . . S 78.—

Pichler

BELJAK-VILLACH
Bahnhofstraße 9

Kroj napravi moža!

OGLEJTE SI NAŠO IZLOŽBO
LEPEGA BLAGA — MEŠČANSKA
ŠOLA (Hauptschule) I. nadstropje

Ing.
Leopold Wilfan

Oblastv. poobl. elektroinstalater za vsa elektroinstalacijska dela
IZVEDBA STRELOVODNIH
NAPRAV

Sodno zapriseženi
izvedenec

Celovec - Klagenfurt Theatergasse 4

Beri in širi
Naš tednik - Kronika

SCHAFWOLLENFABRIK

JOHANN PENKER

PUSARNITZ * KÄRNTEN

Izdelava vseh vrst tkanin iz ovčje volne, loden, odeje in preja iz čiste volne.

Originalni loden za noše, priporočen po koroškem uradu za domačo obrt.